Tėvynė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

SLA

No. 43 — Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized June 27, 1918 — New York, N. Y., Spalio-October 27, 1939 — Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879 — Vol. XXX

MINNESOTA HISTORICAL SOCIETY

Pasaulio Įvykių Savaitinė Apžvalga

LIETUVA GAUNA TIK PENKTADALĮ VILNIJOS

Spalio 19 dieną Lietuva ir Rusija pasirašė sienų protokolą. Sulig to protokolo Lietuva gauna tik 6,880 ketvirtainių kilometrų plotą ir šiuos miestus-miestelius: Vilnių, Valkininkus, Teisiškes, Medininkus, Buivydžius, Pabradę, Švenčionėlius, Dukštą ir Rimšę. Viso gauna 20 valsčių. Bet kadangi lenkų okupuotas Vilnijos kraštas užima 32,330 ketvirtainių kilometrų, tai Lietuva negauna apie keturių penktadalių Lietuvai priklausomų žemių. Ji taipgi negauna šių miestų: Lydos, Gardino, Druskininkų, Švenčionių. O tie miestai ir jų apielinkės tirštai apgyventi lietuviais. Ta Vilnijos dalis bus Stalino "globojama".

Taipgi Lietuva negauna Suvalkų, Seinų, Punsko ir Augustavo. Šie miestai ir apie juos esamos Lietuvos žemės pateko Hitlerio globon, nes jos priskirta Rytų Prusijai.

Iš to aišku, kad Lietuva toli gražu negavo to, kas jai priklauso. Musų tautos dalis vis dar svetimųjų globojama ir laikui bėgant bus nutautinta.

Lenkai protestuoja

Praeitą šeštadienį Lietuvos kariuomenė jau turėjo įeiti į Vilnių ir jį formaliai iš rusų pasiimti. Bet tai dar nepadarė. Sakoma, esą kokių tai komplikacijų.

Tuo pačiu tarpu Lenkijos valdžia pakėlė riksmą del Lietuvos "drysimo imti Vilnių". Tai ji padaro per savo naują vyriausybę Paryžiuje, o tos vyriausybės ambasadorius Washingtone pasiskundė Suv. Valstijų sekretoriui Hull. Ambasadorius Jerzy Potocki sako:

> "Lenkijos valdžia, sužinojus, kad Lietuva padarė tarpusavės pagelbos susitarimą su Rusija, įteikė formalį protestą Lietuvos valdžiai, kad ji priima bent kokią žemę, užleidžiamą jai Sovietų Sąjungos, kuri tai žemė nepriklauso Sovietų Sąjungai".

Bet tuo lenkai matyti maža ką laimės. Suv. Valstijų sekretorius p. Hull į tą lenkų valdžios protestą atsakė tik tiek, kad gavo ambasadoriaus notą, protestuojančią prieš tai, kad Lietuva priima žemes "nepriklausančias" Rusijai.

Rusijos karo misija atvyko į Kauną

Iš Kauno atėjo pranešimas, kad Kaunan atvyko Rusijos karo misija, susidedanti iš 18 asmenų. Tai misija, kuri susitars su Lietuvos vyriausybe del rusų kariuomenės ir lėktuvų bazių Lietuvoje.

Manoma, kad Rusija į Lietuvą atsiųs 20,000, o tuo tarpu pačios Lietuvos armija siekia tik apie 23,000.

Rusai "valo" Vilniaus gerybes

Aukščiau minėjome, kad Lietuvos kariuomenė į Vilnių dar nejėjo ir del to buk esama kokių tai komplikacijų. Jeigu tikėti spaudos pranešimams, tai tos "komplikacijos" jau paaiški. Esą Lietuva ir Rusija dar nepasirašę sutarties, kuri nustato rubežius. O nepasirašo del to, kad Lietuvai rusai nenori atiduoti trijų svarbiausių centrų Vilnijoje.

Tuo tarpu rusų kariuomenė pradėjusi Vilnių "valyti". Rusai sunkvežimiais išveža į Rusiją mašinas iš dirbtuvių, gabena inventorių iš pramonės ir biznio, ima geriausius daiktus iš bažnyčių ir rakandus iš namų. Vilnius jau veik ištuštintas.

Lietuvos vyriausybė del to susirupinusi. O rupintis yra kuo, nes rusai pasiima iš Vilniaus kas geriausia, o Lietuvai palieka tik ištuštintą miestą ir apie pusę miliono badaujančių žmonių. Be to, del Vilniaus okupavimo jau buvo įvykę rimtų netvarkos žygių Kaune, kur policijai teko susiremti su demonstrantais. Tame susirėmime tulas asmenų skaičius sužeista.

Vilniečiai laukia iš Lietuvos maisto

Vilniečiai apiplėšiami rusų gyvena pusbadžiai. Tai žinodama Lietuvos vyriausybė jau turi prirengus daug sunkvežimių maisto ir tą maistą į Vilniją pasiųs su kariuomene, kai tik ji bus įleista užimti Vilnių. Bet ta kariuomenė ir tas maistas dar stovi prie rubežiaus. Vilniečiams prisiena dar pabadauti.

Seniau lietuviai dainavo "Mes be Vilniaus nenurimsim". Bet dabar išrodo nemaža nerimo musų Vilnių "atgavus".

Padėtis Europoje

Padėtis Europoje praeitą savaitę buvo įvairi. Vokiečių lėktuvai bombardavo anglų laivyno bazes. Submarinai veikė visu pajiegumu sulaužyti anglų blokadą ir pakenkti anglų laivų plaukiojimui. Vakarų fronte vokiečiai darė puolimus išmušti iš vokiečių žemės francuzus. Diplomatiškame fronte anglai ir francuzai nemaža laimėjo pasirašymu sutarties su Turkija. Tas sutarties pasirašymas nustelbė Hitlerio ambicijas valdyti Balkanus ir taipgi nustelbė Stalino ambicijas lysti į Balkanus.

Švedijos sostinėje Stokholme Skandinavų karaliai turėjo konferenciją, kurioje pareiškė griešto neutraliteto nusistatymą ir pareiškė užtarimo Suomijai del Rusijos grąsinimų.

Karas jurose

Londone gyvai darbuojasi Windsor Chuchill, 64 metų senis, kuris užima vyriausią vadovybę Anglijos laivyno veikime. Jis kasdien turi pasitarimus su savo patarėjais. Kasdien rupinasi, kaip veikti juroje, kad nukovojus vokiečių submarinus ir lėktuvus, kurie puola anglų laivus. Žodžiu, jis kontroliuoja visą Anglijos laivyno veikimą ir diriguoja visus veikimus kovai prieš vokiečių pastangas. Jis pateikia savo veikimo raportus parlamentui. Praeitą savaitę jis patiekė nelabai malonų pranešimą. Tai buvo pranešimas apie atsitikimą spalio 4 dieną kuomet vokiečių submarinas nuskandino anglų karišką laivą Royal Oak. Tai buvo vienas didžiųjų laivų, 29,150 tonažo. Šis laivas budavotas dar prieš Pirmąjį Pasaulinį Karą ir jam teko susidurti su vokiečių laivynu kovoje prie Jatlung. Ten vokiečių laivynas pralaimėjo ir po to laike viso karo juroje daugiau nepasirodė. Dabar tą laivą nuskandino vokiečių submarinas anglų laivų bazėje Scapa Flow. Su laivu į dugną nuėjo ir apie 800 anglų jureivių. Windsor Churchill pripažino, kad vokiečių submarinas atliko nepaprastai karižingą darbą, prasiveržadamas į tampriai saugojamą Anglijos laivų bazę. Ta bazė yra apstatyta anglų laivais ir pilna minų. Bet vokiečių submarinas slapta įlindo ir atliko negražų darbą. Nieko panašaus nenutiko laike Pirmojo Pasaulinio Karo.

Kuomet Windsor Churchill tą reikalą svarstė su kitais viršininkais, vokiečiai pradėjo rodyti ženklus, kad jie imasi "tikrojo karo". Virš Firth of Forth, kur randasi anglų laivų bazė Rosyth pasirodė apie tuzinas vokiečių lėktuvų. Tie lėktuvai atužė link laivų bazės ir pradėjo mėtyti bombas į laivus. Bombų skeveldros palietė kruizerius Southampton ir Edinburgh ir laivų naikintoją Mohawk. Šešiolika jureivių užmušta. Anglų lėktuvai puolėsi prieš vokiečių lėktuvus ir keletą jų nudėjo.

Du iš oro puolimus vokiečiai atliko ant Scapa Flow laivų bazės. Čia po Pasaulinio karo vokiečiai perdavė savo submarinus anglams. Vienas vokiečių lėktuvas nušautas. Antrame puolime dalyvavo daugiau lėktuvų ir vėl vienas jų nušauta. Čia kiek nukentėjo anglų laivas Iron Duke. Penktadieny dar kartą vokiečių lėktuvai pasirodė. Bet bombų jau nemėtė. Anglai mano, kad tie puolimai buvo tik pradedamieji. Manoma, kad ateity vokiečiai gali pasiųsti šimtus savo lėktuvų anglų laivus pulti.

Tuo pačiu laiku vokiečiai naikino ir prekybinius anglų ir neutralių valstybių laivus. Jie taipgi nuskandino ir francuzų vieną laivą.

Apie visa tai premieras Chamberlain ir laivyno viršininkas Churchill daugiausia ir kalbėjo parlamentui. Jie del tų įvykių nekėlė didelio susijaudinimo. Chamberlainas pranešė, kad 8 vokiečių lėktuvai nušauti ir nemaža jų vargiai pasiekė namus. Churchill pranešė, kad nuo pradžios karo anglai jau nudėjo 13 vokiečių submarinų ir penki jų sunkiai sužaloti. Kiek francuzai juroje yra nuveikę, šiedu vyrai nepasakojo. Bet jie pasakė, kad pirm prasidėjimo karo vokiečiai turėjo 60 submarinų ir kad iki šiol vienas jų trečdelis jau prašalinta iš veikimo. (Pradžioje praeito karo vokiečiai turėjo 390 submarinų ir kai karas pasibaigė, 178 buvo nuskandinti.)

Pasidžiaugė jiedu, kad skandinimas laivų per vokiečius didelio reiškimo dar nepadarė. Churchill pasakė, kad nuo pradžios karo vokiečiai nuskandino 174,000 laivų tonažo, bet tuo pačiu tarpu anglai sugėmė 29,000 vokiečių laivų tonažo ir kad taipgi suėmė 338,000 tonų į Vokietiją vežamos medžiagos. Tai esą sudaro gerą balansą Anglijos naudai ir tai nereiškia didelio pavojaus Anglijos laivininkystei iš vokiečių pusės.

Džiaugsmas Berlyne

Vokietija apsidžiaugė sužinojus, kad vokiečių submarinas atliko tokį gerą darbą nuskandindamas anglų karo laivą Royal Oak. Vokiečiai taipgi džiaugėsi ir tuo, kad lėktuvai sužalojo keletą anglų kariškų laivų. Vokiečiams per padidintą stiklą Hitleris rodo kitą medalio pusę. Vokietijos radios buvo užstatyti celebracijai vokiečių submarino ir lėktuvų nuveiktų darbų. Per radio net buvo dainuojama specialės vokiečių senoviško laivyno dainos. Tam submarinui, kuris nuskandino Royal Oak vadovavo 31 metų amžiaus Guenther Prien. Jį ir submarino įgulą pagerbė visa Vokietija. Vadui buvo duota proga į Berlyną atskristi Hitlerio privatiškame lėktuve. O Berlyne jam sukelta didžiausios celebracijos. Gatvės buvo pilnos žmonių. Mokyklos ir dirbtuvės buvo uždarytos. Atdarame automobily jis važiavo kaip didžiausias tos dienos herojus. Minios jam kėlė ovacijas. O Hitleris jį apdovanojo aukščiausio laipsnio geležiniu kryžium. Po žemesnio laipsnio kryžių gavo ir kiti įgulos nariai. Po to herojus pakviesta pietų su Hitleriu. Tai buvo padaryta tikslu sukelti gero upo del kitų submarinų įgulų, kad ir jie panašius gerus darbus atliktų. To paties upo sukelti ir žmonėse, kad buk Hitleris laimi. Bet laimėjimo dar niekur nesimato.

Vakarų fronte

Praeitą savaitę pasirodė labai keistas dalykas. Paaiškėjo butent tai, kad iki tol Vokietijos žmonės dar nežinojo, kad jau per ištisas savaites francuzai buvo Vokietijos žemėje. Iki to laiko Vokietijos žmonėms buvo aiškinama, kad vakarų fronte dar "nė vienas šuvis nepaleista". Bet praeitos savaitės ketvirtadieny jau buvo pranešta, kad francuzai yra užėmę "keletą kaimų", tačiau didelę dalį tų kaimų vokiečiai jau atsiėmę.

Iki praeitos savaitės buvo laukta kiek didesnių puolimų iš vokiečių pusės. Jie tuos puolimus pradėjo ir atsiėmė nemaža francuzais užimtos žemės. Tai pareiškia vokiečiai ir to pareiškimo neužginčina francuzai. Tačiau francuzai tuo pačiu pasisako, kad jie jau ir seniau planavo pasitraukti atgal. (Šios savaitės spauda pranešė, kad francuzai apleido visas vokiečių užimtas žemes ir sustojo prie Francijos-Vokietijos rubežiaus.) Francuzai dabar rengiasi tik gintis, o ne pulti. Tokią strategiją nustatė Francijos armijos vyriausias vadas gen. Maurice Gustave Gamelin pasitarimė su kitais kariuomenės vadais.

Ginimosi strategija

Tame pasitarime nutarta keisti fronto pozicijas. Kuomet vokiečiai pradėjo daryti puolimus, francuzai jų nukovė tiek, kiek galėjo ir traugėsi atgal. O pasitraukę nesirengia puolimų daryti. Vokiečiai taipgi yra pareiškę į Francijos žemę nenorį žengti. Hitleris net pasakė, kad Vokietija nenori su Francija ir kariauti. Ji norinti kariauti tik su Anglija, kurios vadai buk "norį Vokietiją sunaikinti". Tačiau Hitleris yra išstatęs apie 1,500,000 kariuomenės vakarų fronte ir ar jis pradės pulti Francijos Maginot fortifikacijų liniją — nežinia. Pastebėta, kad vokiečiai gyvai koncentruojasi tame vakarų fronto punkte, kurį laiko anglai, butent Moselle upės srity. Pastebėta, kad ten bile kurią dieną ar net bile kurią valandą vokiečiai gali pradėti tikrąjį puolimą.

Hitlerio atsinešimas link Anglijos

Hitleris nusidavė nieko neturįs prieš Franciją. Esą Francija nesanti Vokietijos priešas, ir Vokietija nesanti Francijos priešas. Bet Hitleris labai piktas ant Anglijos. Todel Hitleris ir norįs kariauti tik su Anglija. Iš to matosi lygir noras Franciją su Anglija supykinti. Bet Francija grieštai pasakė, kad Hitleris tuo nieko neatsieks. Nes kas yra priešas Anglijos, tas yra priešas ir Francijos. Ir Francija kariaus tol, kol kariaus Anglija. Arba kitaip sakant, abi kariaus kol bus atsiekta jų pareikštas šukis: "Mes kariaujame ne prieš Vokietiją, bet prieš Vokietijos hitlerizmą. Arba, nekariausime tuomet, kai Vokietijoje nebus Hitlerio režimo ir kai Europoje bus prašalintas agresijos baubas ir atsteigta tai, ką Hitleris sugriovė".

Anglijos-Francijos-Tukrijos sutartis

Turkijos sostinėje Angora spalio 19 dieną pasirašyta Turkijos-Anglijos-Francijos sutartis. Ją pasirašė Turkijos užsienio reikalų ministeris Refik Saydam, Anglijos ambasadorius Sir Hughe Montgomery Knatchbull-Hugessen ir Francijos ambasadorius Rene Amssigli. Pasirašymas padaryta maža ceremonijėle, kuri užbaigė ilgą ir gana sunkią kelionę. Praeitą gegužio mėnesį Turkija ir Anglija jau buvo sutikę panašią sutartį pasirašyti. Bet vėliau nusistatyta, kad į ją įeitų ir Francija. Šių trijų valstybių sutarties pasirašymas buvo atidėliojamas del to, kad Vokietija nenorėjo prie tos sutarties prileisti, o Rusija buvo vyriausias to kelmas.

Rusijos-Turkijos draugiškumas

Nuo pabaigos Pasaulinio Karo Rusija su Turkija buvo geruose santikiuose. Anglija ir Francija dėjo nemaža pasitikėjimo, kad su Turkijos pagelba bus galima atsiekti Anglijos-Francijos-Rusijos susitarimo. Net ir tada, kai Stalinas susitarė su Hitleriu, vis buvo manoma, kad per Turkijos įtaką Rusiją bus galima palaikyti neutrale. Turkija net norėjo su Rusija padaryti sutartį. Del to Turkijos užsienio ministeris Šukru Saracoglu išsėdėjo Maskvoje net ištisas keturias savaites. Jis ten turėjo neblogą laiką: lankėsi agrikulturos parodoje, ėjo į teatrus. Bet su juo "neturėjo laiko" tartis didieji Rusijos diplomatai. Jie tuomet buvo užimti "draugiškais pasikalbėjimais" su Latvija, Estija, Lietuva ir Suomija. Nieko neatsiekęs, praeitą savaitę jis išvyko atgal į Turkiją. Rusai jį iš Maskvos išlydėjo gana iškilmingai: su karine garbės sargyba, benu, o stotis buvo papuošta palmėmis ir Rusijos bei Turkijos vėliavomis.

Nieko nepešęs jis išvažiavo matyti todel, kad negalėjo sutikti su Stalino siuloma kaina. O ta kaina buvo nemaža: 1) Kad Turkija užsilaikytų bešališka bile kare, į kurį butų įvelta Rusija; 2) Kad Rusija bus bešališka, jei Turkiją puls bile kuri Rusijos draugiška šalis; 3) Kad Turkija savo įtaka paveiktų į Rumaniją Rusijai perleisti po karo prie Rumanijos prijungtą Besarabiją ir Dobrują prijungti prie Bulgarijos; 4) Uždaryti Dardanelius kariaujančioms valstybėms.

Turkija, aišku, tokios Stalino kainos nepriėmė ir niekas iš pasitarimų neišėjo. O sutarty su Francija-Anglija Turkija išsiderėjo tai, kad jei Rusija kariautų prieš Franciją su Anglija, tai Turkija neturi joms padėti. Gi Rusijos noro Turkija negalėjo priimti todel, kad palietimas Rumanijos reikalų reikštų fonfliktą del Balkanų sutarties iš 1934 metų, kuria garantuojama Rumanijos, Jugoslavijos, Grekijos ir Turkijos rubežiai. Prie to, Turkija but susilaukus nesmagumo iš Anglijos pusės del Rumanijos tam tikrų garantijų. O Dardanelių uždarymas butų buvęs dar kėblesnis reikalas, nes tie vandenų vartai yra labai patogųs visiems.

Diplomatiškas laimėjimas

Anglija ir Francija šią sutartį laiko diplomatišku laimėjimu. Juk jos gavo į savo pusę Turkiją su 16,000,000 ir su 750,000 kariuomenės. Be to, jos sustiprino savo padėtį Vidužemio jurose. Jos taipgi pastatė didelę sieną Hitlerio ambicijoms kada nors valdyti Balkanus. O kadangi iš Juodųjų jurų per Dardanelius rusai gali pristatyti vokiečiams labai reikalingo aliejaus, tai dabar tas kelias uždaromas. O Italijos padėtis dar keblesnė, nes jau ir seniau Mussolinis kėsinosi Balkanus valdyti. Tačiau Londone ir Paryžiuje pareikšta apgailavimo, kad Turkijai ir Rusijai nepavyko susitarti. Nes anglai dar vis nėra nustoję vilties paardyti Stalino ir Hitlerio naują draugiškumą. Del to Chamberlainas darydamas pranešimą del susitarimo su Turkija atsargiai pareiškė, kad Rusija su Turkija visviena yra dar geros draugės, ir kad rusų-turkų pasitarimai tik laikinai sulaikyti.

Ką susitarė Anglija-Francija-Turkija

Sulig pasirašytos sutarties pasižadėta: 1) Jei Turkiją užpultų bile kuri Europos valstybė — Turkijai padės Anglija ir Francija; 2) Jei agresoriai iškeltų karą Vidužemio pajury ir jei į tą karą bile kuri trijų valstybių butų į traukta, turi kariauti Turkija, Anglija ir Francija; 3) Turkija turi pagelbėti Anglijai ir Francijai, jei kas iškeltų karą anglų ir francuzų garantuojamoms Grekijai ir Rumanijai; 4) Jei kiti agresoriai įtrauktų Angliją ir Franciją į karą, tai Turkija galėtų užsilaikyti bešališkai; 5) Sulig sutarties Turkija nebus verčiama kariauti prieš Rusiją.

Stalino ir Hitlerio del to atsinešimas

Spėjus pasirašyti minimą Turkijos-Anglijos-Francijos sutartį, Stalinas ir Hitleris gerokai supyko. Rusijos valdžios reikalus atstovaujantis laikraštis Izvestia tuojau pradėjo tą sutartį kritikuoti. Pareiškė, kad pasirašiusi tą sutartį, Turkija įsivėlė į karo sukurį. Kad ta sutartimi pasimota suardyti Rusijos-Vokietijos santikius, nors sutartis Rusijos reikalų tiesioginiai nepaliečia.

Hitleris kur kas pikčiau prabilo. Jis pareiškė, kad Turkija dabar pasirodo šališka ir kad ji gali susilaukti Lenkijos likimo. Po to Hitleris pasišaukė į Berlyną visus Vokietijos konsulus iš Turkijos pasitarti apie susidariusią padėtį.

Skandinavų konferencija

Praeitą savaitę Švedijos sostinėj Stockholme įvyko keturių valstybių konferencija. Ją sušaukė Danijos karalius Gustaf. Konferencijoje dalyvavo pats karalius Gustaf, Danijos karalius Christian, Norvegijos karalius Haakon ir Suomijos prezidentas Kyosti Kallio ir visų valstybių užsienio ministeriai. Jie per dvi dienas kalbėjosi apie esamą Europos karą, kaip šios valstybės turi į jį atsinešti ir vyriausiai kuo trys pirmosios galės padėti Suomijai, kurią Stalinas "į savo brolišką apsaugą" jau pakvietė.

Pirm posėdžio pradėjimo, karaliai ir diplomatai susirinko pasimelsti Storykirka bažnyčioje, kur vainikuojami Švedijos karaliai. Monarkams ir diplomatams gatvėse ir prie bažnyčios žmonės kėlė ovacijas ir giedojo šventas giesmes.

Pasimeldus, prasidėjo konferencija, kuri tęsėsi dvi dienas. Visi reikalai išsikalbėta. Staigi militarė pagelba Suomijai Skandinavuose sunku sukelti. Visų valstybių kariuomenės mažos: Danija turi apie 100,000 kareivių po ginklu, Švedija 500,000, Norvegija — 100,000, Finlandija — 175,000. Žinoma, visos galėtų kariuomenių skaičių padidinti rezervais, bet tai imtų laiko. Bet Skandinavų valstybės yra taikos mylėtojos. Ypač Švedija ir Norvegija, kurios jokiame kare nedalyvavo nuo Napoleono laikų. Jos jokiam karui iki šiol ir nesirengė. Ne kiek kitaip ir su Danija. Todel Sdandinavai prie ginklų taip greit ir nešoka. Ir delto konferencijoje jie nutarė: 1) Visos keturios valstybės palaikys savąjį neutralitetą; 2) Visos ir toliau tęs tarpusavius prekybos santikius; 3) Visos valstybės sutinka veikti taikingumo linkme.

Šita konferencija nepasižadėjo Suomijai padėti ginklu, bet ją moraliai parėmė. O kuomet Suomija dabar yra susimobilizavus, jos atstovas vėl išvyko į Rusiją pasitarimams. Prie to visos Skandinavų valstybės pradės diplomatinį ofensivą prieš Rusiją, kad tuo Suomijai pagelbėjus. Todel netrukus po konferencijos į Maskvą vėl išvyko Suomijos užsienio reikalų ministeris J. K. Paasikivi pradėti pasitarimus su Stalino atstovais ir su pačiu Stalinu. Rusija nori panašių militariškų teisių Suomijoje kokias gavo Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje.

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance of America
KL. JURGELIONIS, Editor
DR. M. J. VINIKAS, Business Manager
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Countries $2.00
307 W. 30-th St., New York, N. Y.
Tel. LAckawanna 4-5529

PILDOMOSIOS TARYBOS IR PASTOVIŲJŲ KOMISIJŲ ADRESAI

Pildomoji Taryba:
ADV. F. J. BAGOCIUS, Prez., 253 W. Broadway, So. Boston, Mass.
J. K. MAŽUKNA, Vice Prez., 1325 W. North Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
DR. M. J. VINIKAS, Sekr., 307 W. 30-th St., New York, N. Y.
ADV. K. P. GUGIS, Iždin., 3323 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Dr. J. S. STANESLOW, Dr. Kvot., 95 N. Main St., Watebury, Conn.
S. MOCKUS, Iždo Glob., 726 E. 7-th St., So. Boston, Mass.
E. MIKUŽIUTĖ, Iždo Glob., 2121 N. Western Ave., Chicago, Ill.

Įstatų Komisija:
DR. A. MONTVIDAS, 2400 Madison St., Chicago, Ill.
ADV. J. J. GRISH, 4631 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
P. DARGIS, 25 Strauss St., Pittsburgh, Pa.

Finansų Komisija:
J. P. VARKALA, 3241 So. Halsted St., Chicago, Ill.
K. PIKIELIS, 629 — 54-th St., Pittsburgh, Pa.
A. S. TREČIOKAS, 314 Walnut St., Newark, N. J.

Kontrolės Komisija:
J. V. GRINIUS, 3120 Richmond St., Philadelphia, Pa.
KUN. M. VALADKA, 1743 N. Summer Ave., Scranton, Pa.
J. TAREILA, 826 Bank St., Waterbury, Conn.

SLA Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:
S. BAKANAS, 2404 Charles St., N. S. Pittsburgh, Pa.
P. B. BALČIKONIS, 67 Court St., Binghamton, N. Y.
ADV. K. JURGĖLA, 359 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

Apšvietos Komisija:
DR. P. GRIGAITIS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
M. VAIDYLA, 814 W. 33rd St., Chicago, Ill.
J. MILIAUSKAS, 918 Woodward Ave., McKees Rocks, Pa.

Labdarybės Komisija:
DR. M. J. VINIKAS, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.
V. J. KOLICIENĖ, 2222 Forbes St., Pittsburgh, Pa.
M. PAUKŠTIENĖ, 2030 Fell Street, San Francisco, Cal.

Sveikatos Komisija:
DR. P. ZALATORIS, 6600 So. Artesian Ave., Chicago, Ill.
DR. S. A. SLAKIS, 6733 Crandon Ave., Chicago, Ill.
DR. I. B. BRONUŠAS, 3037 O'Donnell St., Baltimore, Md.

Jaunuolių Komisija:
K. MICHELSONAS, 741 McDonough St., Brooklyn, N. Y.
O. ZORSKAITĖ, 1709 N. Main Ave., Scranton, Pa.
V. BUKŠNAITIS, 104-40 — 111-th St., Richmond Hill, L. I. N. Y.

Prieglaudos Komisija:
W. J. MORRIS, 839 Arianna Ave., Grand Rapids, Mich.
K. POCIUS, 12048 S. Halsted St., Chicago, Ill.
J. BRAZAUSKAS, 17909 Maplecliffe Rd., Cleveland, Ohio

SLA Prezidento Pareiškimas Pennsylvanijos SLA Nariams

PENNSYLVANIJOS SLA nariai ir kuopų viršininkai jau žino, kad pradedant su 1-ma diena lapkričio (November) ir baigiant su 30-ta diena to mėnesio, SLA Pildomosios Tarybos atsiklausimu Pennsylvanijos kuopos turės pasisakyti ar jos pritaria sumanymui kelti Vyriausią SLA Raštinę (Home Office) iš Wilkes Barre į Pittsburghą. Šio reikalo istorija ir įstatymų klausimas mano buvo pilnai išgvildentas raporte Pildomajai Tarybai, kuris tilpo Tėvynės 39 ir 40 num., šių metų. Patariu visiems nariams atydžiai tą mano raportą perskaityti, nes ten paskelbtų faktų nemanau atkartoti.

Dabartinė Centro ir Raštinės padėtis

Daugeliui Susivienijimo narių nėra visai aiški musų Centro (Principal Office) ir Vyriausios Raštinės (Home Office) padėtis, ir todel čionai trumpai paaiškinsiu:

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra įkorporuota organizacija, ir korporacijos čarteris buvo išduotas lapkričio (November) 4, 1889 metais, Court of Common Pleas of Luzerne County, Pennsylvania. Tuom laiku kaipo Susivienijimo Vyriausios Buveinės vieta čartery buvo nurodytas miestelis (Borough) Plymouth, Pa. Gruodžio (December) 7, 1908 m. teismui padavus prašymą, Vyriausia Raštinė buvo teismo tarimu permainyta iš Plymouth į artimai esantį, tame pačiame Luzerne paviete (County), miestą Wilkes Barre, Pa., kur ir dabar oficialiai randasi. Įstatymais einant, kiekviena įkorporuota organizacija turi turėti savo Vyriausią Raštinę (Home Office) toj valstijoj, kurioj yra gautas čarteris, ir įstatymų patvarkymais, organizacijos gali, reikalui esant, kelti Vyriausią Raštinę iš vieno į kitą miestą toje valstijoje. Musų Susivienijimo čarteris yra gautas Pennsylvanijoj, ir todel ta valstija yra musų tėviškė (Home State).

Ką mes dabar vadinam SLA "Centru" New Yorke, yra tik sekretoriaus raštinė ir musų organo Tėvynės redakcija. Kitos SLA raštinės yra Chicagoj (iždininko), Bostone (prezidento), Waterbury (daktaro-kvotėjo), Pittsburghe (Mellon Bank, depository), ir kur kiti SLA viršininkai gyvena. Įstatymai tokios decentralizacijos aiškiai nedraudžia. Tad klausimas yra, kodel yra daromi žygiai dabartinę padėtį pakeisti, perkeliant grynai vardinę (nominalę) Vyriausią Raštinę iš Wilkes Barre į Pittsburghą? Tame reikale ir pakalbėsime.

SLA turi augti

Susivienijimas dabar turi apie 15,000 narių. Tuomi mes negalime pasiganėdinti. Susivienijimas turi augti ir jam yra užtektinai tinkamos dirvos augimui. Dabar apskaitliuojama, kad Amerikoje turime apie pusę miliono Lietuvoj gimusių ir apie milioną Amerikoj gimusių lietuvių. Iš pusantro miliono lietuvių Susivienijime turime tiktai penkiolika tukstančių, tiktai VIENĄ IŠ ŠIMTO LIETUVIŲ AMERIKOJ. Taip toliau pasilikti negalime. Todel Susivienijimo apsaugos skyriai dabar buvo modernizuoti, nariams suteikiami legaliai rezervai ir kitos privilegijos, ir todel manome, kad dabar jau galėsim užinteresuoti platesnes Amerikos lietuvių minias, kaip ateivius, taip ir čion gimusius. Mums todel reikia rengtis prie nuolatinio ir žymaus augimo, plėtimosi (ekspansijos) musų Susivienijimo veikloj.

Kodel negalime augti kur esame?

Galime, bet dabartinė musų Susivienijimo administracijos padėtis yra kebli, neatatinka musų lietuviškai veiklai ir kulturiniam darbui, ir bereikalingai daug kaštuoja.

Pennsylvanijos įstatymais einant mes turime užlaikyti Vyriausią Raštinę Wilkes Barre. Už tai kas metą turime užmokėti, tik vien už vardą ir keletos laiškų iš tos Raštinės į New Yorką ar Bostoną peradresavimą, $300.00 kas metas. Visus vertingus popierius (securities) turime laikyti Pennsylvanijos ribose, ir dabar viskas yra sudėta Mellon National Banke, Pittsburgh, Pa. Tas Susivienijimui apsieina kas metas apie $700.00. Darant finansines transakcijas, vedant sąskaitas, valdžios inspektoriams egzaminuojant musų rekordus ir turtą, susidaro vėl didelės išlaidos, abelnai apie $500.00 į metus. Todel dabartinė musų reikalų decentralizacija (išmeteliojimas) sudaro dideles, išvengiamas išlaidas. Su musų Centro Raštine New Yorke ir yra problema. Viena, dabartinis SLA namas yra ne lietuvių distrikte: per kelias mylias aplinkui nė vienas lietuvis negyvena. Nuvažiuoti į lietuvišką Brooklyną ima daugiau kaip pusė valandos. Namas kuriame turime raštinę ir spaustuvę yra pakenčiamas, bet augimui vietos nėra. Per porą metų nespausdinom net savo Tėvynės ant savo preso, kurs yra įgrustas į paprastą, žemą, netinkamą sklepą. Presas senoviškas. Atspausdinti net 15,000 Tėvynių, kišant vieną popierių po kitam, paskui antrą pusę, paskui lankstant — ima dvi-tris dienas. Moderniškas presas, kurį įsigyti lengvai galėtume, padarytų darbą į tris-keturias valandas. Tokiam presui neturime vietos. Neturime vietos nė archyvui, nė Amerikos lietuvių lituanistikai (rinkliui svarbių, istoriškų daiktų, dokumentų, etc.). New Yorke mes neturime vietos augti. Mes turime vietą vargti, kaip vargom iki šiol. Tad kodel neperkelti mųs Centro iš nelietuviško New Yorko, į lietuvišką Brooklyną? Perkėlimas ir namų pritaikymas kaštuos tiek pat, ar kelsime į Brooklyną, Wilkes Barre arba Pittsburghą. Iš lietuviško kulturinio atžvilgio į Brooklyną kėlimas nebut naudingas, nes toj kolonijoj jau dabar yra penki laikraščiai lietuvių kalboj. Galėtume įsirengti erdvesnes, tinkamesnes ir parankesnes patalpas kaip dabar kad turime, bet kitos naudos nebutų: mums vistiek reiks kas metas išleisti apie pusantro tukstančio dolerių Pennsylvanijoj reikalų palaikymui, ir turėsime reikalų administravime tuos pačius neparankumus, kaip dabar kad turime, o Susivienijimui augant, — kaip jis kad be abejo pradės žymiai augti, — padėtis bus tiesiog nepakenčiama. Kitokios išeigos, todel, dabar nenumatau, kaip rengtis visas SLA įstaigas centralizuoti musų Tėvynės valstijoj, Pennsylvanijoj. Sakau "rengtis", nes ar Pennsylvanijos kuopos išsireikš už Wilkes Barre arba už Pittsburghą, aš nematau jokios galimybės, kad Pildomoji Taryba galėtų padaryti tokias permainas pirm busiančio SLA seimo, kurs įvyks už 8 mėnesių.

Kodel nekoncentruoti visko Wilkes Barre?

Susivienijimo nariai, kurie yra Wilkes Barre'o "patriotai", yra tai geri Susivienijimo nariai kaip ir tie, kurie yra Pittsburgho patriotai, ar kurie opinijos atsiklausimo balsavime pasisakė už kitus Pennsylvanijos miestus. Wilkes Barre yra puikus, progresiviškas miestas, su apie 80,000 gyventojų, o su priemiesčiais, gal sieks ir 150,000. Jis yra centre lietuviškos rytinės (kietųjų anglių) Pennsylvanijos, ir bėgyje apie 50 mylių į šiaur-rytus iki Forest City, ir apie 50 mylių į piet-vakarus, iki Shamokin, Wyoming klonyje yra apie 50 įvairių lietuviškų kolonijų. Toje Pennsylvanijos dalyje buvo musų Susivienijimo lopšys (Plymouth), ir daug senų SLA veteranų dar tebegyvena ir tebeveikia. Ten turime apie 50 kuopų. Todel Wilkes Barre yra svarbus centras musų Amerikos lietuvių istorijoj ir gyvenime. Bet jis yra kietųjų anglių srityje. Visoj apielinkėj riogso šimtai rusčių anglinių nuotrupų kalnų ("dirtbankių") ir apleistų kasyklų pastatų (breakerių). Kasyklų darbininkai, jų tarpe tukstančiai lietuvių, be darbo. Kur nekur jie patys "atsidaro" "savo mainas", ir kasinėja anglį ir pardavinėja kur randa pirkėjų. Aliejui pradėjus varyti anglį iš rinkos, kietųjų anglių regionas žiuri į netikrą ateitį, nors su drąsia vilčia. Kaip Wilkes Barre, taip ir apielinkėj, atsidaro dirbtuvėlės, ir gal padėtis pasikeis... Kitas dalykas: komunikacija. Į Wilkes Barre ateina ir išeina tik 7 ar 8 traukiniai kas dieną. Priegtam, iš kulturinio atžvilgio, Wilkes Barre ir Wyoming klonio lietuviai yra aprupinti Garso, musų broliško Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimo organo, kurio centras yra dabar Wilkes Barre. Ar mums reikia veržtis į vietą, kurioj galime susitikti su neišvengiamais nesusipratimais, trynimosi, kompeticija? Argi jau visoj Pennsylvanijoj nėra kitos vietos, kur nelipant kitiems "ant sprando" musų Susivienijimas, jei jis jau turi ar turės kraustytis į Pennsylvaniją su visomis savo įstaigomis, galės parankiai ir gerai įsirengti?

Kodel numatytas Pittsburghas?

Pittsburghas buvo Susivienijimo veikėjų mintyje jau keliolika metų tam atgal, ir tai ne namo sumanymas, kaip nekurie klaidingai skelbia. Pittsburghas buvo numatytas pirmiausiai todel, kad jis yra Pennsylvanijos ir net visos Amerikos ir kaikuriais atvėjais viso pasaulio industrinis centras. Pačiame Pittsburghe yra apie milionas gyventojų, su priemiesčiais suviršdu milionai. Pačiame Pittsburghe ir apie 50 mylių nuo Pittsburgho aplinkraty gyvena tarp 75,000 iki 100,000 lietuvių. Pittsburghe ir apielinkėj, kur turime šimtus verslininkų, profesionalų, desėtkus bažnyčių, porą šimtų visokių organizacijų, — nėra nė vieno lietuvių laikraščio. Kulturinė dirva musų Susivienijimui yra milžiniška. Lietuvių augimui Pittsburghas yra taipgi daug žadantis: bilioninės dirbtuvės Allegheny, Monongahellia ir Ohio upiuose, kur dirba šimtai tukstančių darbininkų, jau priglaudė šimtus iš kietųjų ir minkštųjų anglių kasyklų privažiavusių darbininkų. Lietuvių skaitlius Pittsburgho regione auga, nemažėja. Susivienijimas ir jo organas Tėvynė įsikurę Pittsburghe — kurio apielinkėj Susivienijimas turi taipgi apie 50 kuopų — liktų kulturinio judėjimo centru. Reik taipgi neužmiršti, kad Pittsburghas yra centru Amerikos Lietuvos: iš Boston 600 mylių, iš Chicagos 500, Detroit 300, Cleveland 130, New York 400, Philadelphia 300, Baltimore 150. Į Pittsburghą kasdien ateina ir išeina suvirš 400 traukinių, nekalbant apie laivus ir orlaivius. Taipgi ekonominė ir industrinė padėtis, komunikacija, kulturinės galimybės, lietuvybei Amerikoj ateitis — viskas rodo, kad Pittsburghas yra geriausiu miestu, neišimant nė vieno kito, kaipo buveinė musų augančiam Susivienijimui.

Asmeniškas pareiškimas

Kaikurie SLA veikėjai ir laikraščiai klaidingai skelbia mintį, kad Pittsburghas esąs mano užmanymas arba "užsispirimas". Kaip aukščiau sakyta, ir kaip nesenai brol. Jurgelionio Tėvynėj buvo paaiškinta, Pittsburgho idėja gime tuo laiku, kada aš net SLA nariu nebuvau. Detroito seime 1934 metais Pittsburghas buvo nubalsuotas kaipo numatyta vieta vienbalsiai, SLA prezidentu esant ir seime pirmininkaujant brol. St. Gegužiui, iš Mahanoy City, Pa. (Wilkes Barre regiono). Tol kol Susivienijimo nariai savo organizacijos prezidentu laiko ir išrenka mane, man daug parankiau ir geriau yra tikrąjį centrą turėti New Yorke, o ne kur kitur (apart Bostono, kur neįmanoma). Šis klausimas nėra asmenų noro ar parankumų klausimas, ar provincionališko patriotizmo — kada nariai nori, kad jų organizacijos centras butų artimiausiame jiems mieste—klausimas. Šis klausimas yra Susivienijimo Lietuvių Amerikoje gerbuvio ir augimo klausimas, ir aš prašau visų Susivienijimo narių, kada ateis kuopose šio klausimo balsavimas, kad šį reikalą laikytų ir jį rištų kaipo Susivienijimo ateities klausimą.

Rimtai ir visapusiai reikalą apsvarstykit ir balsuokit: ar palikti Vyriausią Raštinę Wilkes Barre ir su laiku ten visą centrą suvienyti, ar permainyti į Pittsburghą, ir savu laiku ten viską koncentruoti.

F. J. BAGOČIUS,
SLA prezidentas.

Iš Kelionės

PER WASHINGTONO tiltą, per Patersoną, per Stroutsburgą, vedė mane kelias iš New Yorko į Scrantoną ir į Pittstoną, kur gražus burys lietuvių jaunuomenės laukė įvezdinimo į didelę lietuvių broliją — SLA.

Važiavau savo mažu automobiliu mąstydamas apie tą jaunuomenę, apie jos ateitį, apie Susivienijimo ateitį, apie lietuvių ateitį Amerikoje. Ilgą laiką ant kelio jaučiau didelio ir skubinančio New Yorko įtaką. Keturių eilių ir trijų eilių keliu zvimbė skubindami automobiliai, busai ir trokai. Jie skubino iš New Yorko ir į New Yorką.

Nebe pirmą sykį važiavau per Patersoną ties Passaico upe — apleistą, purviną ir liudną Patersoną, kur daug musų brolių ir seserų vargsta šilko audyklose už vergišką algą. Važiuojant per Patersoną man vis ateina mintis: argi negalima butų Patersono lietuvius išlaisvinti iš jų vergijos, išvesti juos į kokią kitą "pažadėtą" šalį, kur išnaudojimas nebutų tokis didelis, kur geresnio gyvenimo viltis nebutų taip užmušta. Patersonas yra juodžiausia dėmė Amerikos išnaudojimo sistemoj. Patersono šilko dirbtuvių darbininkai yra labiausia nuvarginti, labiausia iščiulpti ir prislėgti, netekę sveikatos, iniciatyvos ir drąsos. Patersono šilkiniai audiniai nešioja įaustus savyje tukstančius atsidusimų ir prakeikimų. Bet ir tokiame Patersone musų žmonės, nors amžinai skursdami, dar laikosi įsikabinę gyvenimo, dar turi pramogų ir pasilinksminimų, ir išgaišti neketina. Patersone turime ir SLA kuopą, kuri per Pirmąjį Pažangos Vajų nemažai naujų narių gavo. Stebėtinas yra musų žmonių gajumas ir stebėtina yra didžiumos jų ypatybė prisirišti prie vienos vietos, nežiurint ar jų butų jiems bloga ar gera.

Tik pasiekus Delaware upės krantų žmogus pasiliuosuoji nuo New Yorko įtakos, nuo jausmo, kad tave traukia į savę kokia tai didelė galybė, slėgiančiai ir ryjančiai traukia nematomu milžiniškų magnetu. Čia judėjimas sumažėja, rečiau kur bematyti "dineriai" ir "hot dogų" pašiurės, ir kloniai ir kalnai umai prabyla savo amžina kalba.

Ruduo jau nudažė pakeliui ir kalnuose medžius čia gelsvai, čia rusvai, čia raudonai, grožiui padinti palikęs dar daug stipriai žalių spalvų. Išsikišusios kalnų uolos pasidarė rusvesnės. Išdirbtos žemės ketvirtainiški lopai tarp kalnų rodė savo juodą ir palšą pudymą, apleisti, tik kaikur dar žalį su vėlybomis salotomis. Pennsylvanijos horizontas: kloniai ir kalnai, o už tų klonių ir kalnų dar kiti kloniai ir kiti kalnai, galingais ruožtais paskendę tolumo melsvume.

Iš visų kalnų Pennsylvanijos kalnai yra maloniausi. Jie neslėgia. Jie negązdina. Jie vylioja. O rudenį jie yra taip ypatingai gražūs. Nestebėtina, kad Pennsylvanijos žmonės myli savo kalnus ir savo žemę. Tarp tų žmonių yra ir Pennsylvanijos lietuviai. Jie tarp šių kalnų ir šioj žemėj ilgai gyveno. Su jais susigyveno ir iš jų sau duoną gavo. Čia jau antroji lietuvių generacija pražilo.

Jeigu man norėtųsi iškraustyti lietuvius iš Patersono, kad jie galėtų kur kitur daugiaus laimės ir vilties įsigyti, tai Pennsylvanijos lietuviams aš kaip tik linkėčiau, kad jie čia ir pasiliktų kur esą. Nors angliakasių darbas sunkus ir to pačio nedaug teliko, jų padėtis nėra tokia beviltė kaip šilko darbininkų. Angliakasiai Pennsylvanijoj dar turi daug nepriklausomos dvasios. Blogiausiais metais, kurie praėjo, kada kasyklos mažai tedirbo, daugelis jų pasisavino kalnus ir iš jų patys pradėjo imti anglį. Jie turėjo drąsos taip elgtis, kaip buvo pasielgę pirmieji amerikonai atvykę į šią žemę. Jie pasisavino žemės turtą, kurs visiems priklauso. Įdomu, kad Pennsylvanijoj niekas to jiems negalėjo uždrausti. Gera yra, kad ir lietuviams angliakasiams nestokavo iniciatyvos. Bloga tik tai, kad geriausią pasaulyje kietą anglį jie pradėjo pardavinėti ir iki šiol pardavinėja taip nesvietiškai pigiai. Pennsylvanijoj, kur žmonės dar turi drąsos grumtis ir kur pati gamta juos tarytum padrąsina, yra ir lietuviams vilties gyvuoti ir siekti didesnės laimės.

Scrantone ir Pittstone pastebėjau, kad musų brolių ir seserų veidai linksmesni. Mat, darbai anglies kasyklose pradėjo gerai eiti. Naujoji Pittstono SLA jaunuolių kuopa, motiniškoj sesers Banelienės globoj, turėjo surengus šaunią naujų narių įvezdinimo puotą. Ją gal aprašys kuopų korespondentai. Man patiko tie visi musų jaunuoliai, o ypač jaunuolės. Jie nori dirbti. Jie nori buti dideliame lietuvių Susivienijime. Jie taip godžiai sekė žodžius apie Susivienijimo brolybės idėją. Ir iš jų veidų matės, kad jie laukia iš musų vadovybės. O tos vadovybės mes jiems iki šiol nedavėm. Todel aš gryžau iš Pittstono labai susirupinęs.

— KL. J.

Susivienijimo Reikalai ir Veikla

OFICIALIS PRANEŠIMAS

SLA PILDOMOSIOS TARYBOS NARIŲ NOMINACIJOS.

Su lapkričio 1 diena, 1939 metų, prasideda SLA Pildomosios Tarybos narių nominacijos. Susivienijimo nariai turi nominuoti kandidatus į visą Pildomąją Tarybą: Prezidentą, Vice-Prezidentą, Sekretorių, Iždininką, du Iždo Globėju ir Daktarą-Kvotėją.

NOMINACIJŲ LAIKAS — 61 diena. Pradedant su lapkričio 1 d., 1939 m., ir baigiant su gruodžio 31 d., 1939 m. Visos nominacijos blankos ir balotai turi buti prisiųsti Centran nevėliaus sausio 5 dienos, 1940 m. Vėliaus prisiųstos nominacijos nebus priskaitomos.

PASTABA: Nors nominacijoms yra paskirta 61 diena, arba du mėnesiai laiko, tačiau nominacijos turi buti atliktos viename mėnesyje, t. y. viename lapkričio arba gruodžio mėnesio kuopos susirinkime.

BUDAS NOMINACIJŲ. Kandidatai į visas Pildomosios Tarybos vietas turi buti nominuojami visuotinuoju balsavimu. Kuopos susirinkime, kuriame įvyks nominacijos, kiekvienas narys gaus iš kuopos valdybos atspausdintą NOMINACIJŲ BALOTĄ. Balote narys įrašo po vieną ypatą į kiekvieną urėdą (į Iždo Globėjus perstato dvi ypatas), pažymint vardą, pavardę ir iš kokio miesto arba kokios kuopos nominuojamasai narys yra. Į Pildomosios Tarybos urėdus gali buti nominuoti tie, nariai, kurie yra išbuvę Susivienijimo nariais gerame stovyje nuolatos per du paskutiniu metu prieš rinkimus ir kurie yra Suvienytų Amerikos Valstijų piliečiais.

KUOPŲ VALDYBŲ PAREIGA yra daboti, kad nominacijos butų atliktos teisingai, kad balsuotų tiktai tie nariai, kurie yra gerame stovyje, kurie yra išbuvę šešis mėnesius Susivienijimo nariais ir tik tie, kurie dalyvauja kuopos susirinkime. Kuopos pirmininkas paskiria balsų skaitymo komisiją, kurios pareiga suskaityti nominavimo pasekmes ir visam kuopos susirinkimui apie tai pranešti.

KUOPŲ SEKRETORIAI turi susirinkime įrašyti į Nominacijų Raporto Blanką, No. 1, kiek narių susirinkime dalyvavo, kiek balsavo, kiek atsisakė balsuoti, kokie kandidatai nominuoti, kiek kuris kandidatas gavo balsų į kiekvieną urėdą. Pilnai išpildžius blanką, kuopos valdyba turi pasirašyti po ja ir kartu su visais NOMINACIJŲ BALOTAIS turi akyvaizdoje susirinkusių sudėti į konvertą, ant kurio yra atspausdinta žodis NOMINACIJOS, ir tą patį vakarą įmesti į pašto dėžutę.

PASARGA: Visos nominacijos turi buti atliktos čionai nurodyta tvarka. Nominacijos atliktos kitokiu budu skaitysis neteisėtomis ir turės buti atmestos galutiname suskaitliavime.

SLA PILDOMOJI TARYBA:

F. J. BAGOČIUS — Prezidentas,
J. K. Mažukna — Vice-Prezidentas,
M. J. VINIKAS — Sekretorius,
K. P. GUGIS — Iždininkas,
S. MOCKUS — Iždo Globėjas,
E. MIKUŽIUTĖ — Iždo Globėja,
DR. J. S. STANESLOW — Dakt.-Kvotėjas.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje

Instrukcijos Pensylvanijos Kuopoms Balsavimas Klausime Vyriausios Raštinės Kėlimo

Spalio 21, 1939.

Visų SLA Kuopų Pennsylvanijoj
Viršininkų ir Narių Atydai.

Gerbiamieji:

SLA Detroito Seimo 1934 m. tarimu ir visų SLA kuopų informalio balsavimo 1938 ir 1939 m. pasekmėmis pasiremdama, ir sekant Pennsylvanijos įstatymų patvarkymus, SLA Pildomoji Taryba šiuomi atsiklausia Pennsylvanijos SLA kuopų pageidavimo, ar SLA Vyriausia Raštinė (Home Office), kuri dabar yra Wilkes Barre, Pa., turėtų but perkelta **į Pittsburgh, Pa., ar** turi pasilikti kur dabar yra?

Šis klausimas buvo plačiai diskusuotas organe Tėvynėj ir visi SLA nariai yra su juomi apsipažinę.

Balsavimų tvarka yra sekanti:

1. Visos SLA Pennsylvanijos kuopos šiame klausime turi balsuoti lapkričio mėn., 1939 m. reguliariuose ar specialiuose susirinkimuose.

2. Susirinkimai, kuriuose šie balsavimai atsibus, turi but sušaukti laiškais ar korčiukėmis, pasiųstomis visiems nariams jų paskiausiai žinomais adresais, nevėliau kaip 7 dienas prieš susirinkimą, nurodant tikslą, laiką ir vietą tokio susirinkimo.

3. SLA kuopos pirmininkas ar susirinkime pirmininkaujantis asmuo paskiria balotų (balsų skaitymo) komisiją iš 3 narių, kurie surinks balotus, suskaitys ir su savo raportu priduos kuopos valdybai, o ši balotus, su balsavimo pasekmių raportu, pasiųs SLA sekretoriui Dr. M. J. Vinikui, o kopiją raporto pasiųs SLA prezidentui Adv. F. J. Bagočiui, o antrą raporto kopiją pasiliks kuopos archyve.

4. Balsavime tiktai iš SLA Centro prisiųsti balotai tegali but vartojami. Taip pat ir balsavimų raportai.

5. Prieš balsavimą nariai turi teisę klausimą tvarkingu budu išdiskusuoti.

6. Jokie skundai apie balsavimą tvarkos nereguliariškumus nebus imami atydon, jei tokie skundai, su išdėstytais faktais nebus padaryti Affidavito formoj bent trijų kuopos narių, nevėliau kaip 3 dienom po susirinkimui. Tokie skundai turi buti tuojaus pasiųsti prezidentui Adv. Bagočiui, o kopija sekretoriui Dr. Vinikui.

7. Jei del svarbių priežasčių kuri kuopa negalės šį klausimą balsuoti lapkričio mėnesy, arba jei bent kurios kuopos balsavimai butų atlikti nelegališkai, tai SLA prezidentas F. J. Bagočius balsavimo laiką tokiai kuopai pratęs iki kuopai priimtinai dienai, gruodžio mėnesyje, 1939 m.

8. Balotai, su kuopų viršininkų raportais, turi but pasiųsti, kaip nurodyta 3-čiam paragrafe, nevėliau kaip ant rytojaus po balsavimo.

9. Jei kuopų viršininkai susidurtų su kokiais neaiškumais, kreipkitės prie SLA prezidento, Adv. F. J. Bagočiaus, 253 W. Broadway, So. Boston, Mass.

SLA Pildomosios Tarybos įgaliavimu,

F. J. BAGOČIUS,
SLA prezidentas.

SLA antro apskričio kuopoms pranešimas

SLA antro apskričio metinis suvažiavimas įvyks sekmadieny, lapkričio 5 dieną, Lietuvių Salėje, 309 E Street, So. Boston, Mass. Pradžia 11 valandą ryte.

Yra pageidaujama, kad kiekviena kuopa, gyvuojanti antro apskričio ribose išrinktų ir prisiųstų pilną skaičių atstovų į šį suvažiavimą. Siųskite tiek atstovų, kiek jųs siunčiate į SLA seimą.

Suvažiavime bus svarstoma daug naujų ir svarbių apskričio ir visos musų organizacijos reikalų.

Todel malonėkite išrinkti rimčiausius ir geriausius iš savo tarpo narius. Pagaminkite naujų sumanymų ir įnešimų del gerovės apskričio ir viso Susivienijimo Lietuvių Amerikoje.

Prašoma yra atstovų nesivėluoti, nes suvažiavimo posėdis prasidės punktualiai, 11 valandą ryte, sulig pereitų metų suvažiavimo nutarimo.

Jeigu kuri kuopa nėra gavus pakvietimo laišku, tai šį per Tėvynę pranešimą laikykite oficialiu pakvietimu.

A. Kriaučialis, pirm.,
K. Mereškevičius, sekr.

Pranešimas S. L. A. devinto apskričio kuopoms

Šiuo pranešu visoms SLA devinto apskričio kuopoms, kad rengtas piknikas rugsėjo 10 d. pavyko neblogai ir apskričiui pelno liko $14.19. Kadangi pirm to išde buvo $3.52, tai dabar jau yra $17.71. Dabar galima sakyti, kad apskritis vėl atgaivintas, o kuopų nariai neturės mokėti ekstra mokesčių apskričio reikalams. Tam laikui užteks, kiek turime, jei kuopos su tuo sutiks.

Tariu širdingą ačiu dabartinei apskričio valdybai, rengėjams ir darbininkams, kurie dirbo sutartinai, kad viskas kogeriausia išeitų. Ačiu Auburn SLA 27 kp. pirmininkui V. Tutliui už atsilankymą į musų pikniką su dideliu skaičium narių.

Kuopos surengė pagerbimą laike Pirmojo Pažangos Vajau prisirašiusiems nariams ir organizatoriams. Kalbėjo V. Černauskas. Jis aiškino SLA naudingumą ir garbę prie šios musų organizacijos prigulėti. Viskas išėjo labai gražioje tvarkoje.

Nuo savęs tariu širdingą padėką pikniko rengėjams ir visiems jame dalyvavusiems. Jei visuomet mes taip gerai sutiktume ir taip gražiai apsieitume, tai musų organizacija pakiltų kokius tris-keturis sykius nariais. Aš aukštai gerbiu musų brolius ir seseris lietuvius, kurie priklauso prie musų garbingo Susivienijimo.

Apie SLA devinto apskričio busiančius reikalus ir veikimą aš visuomet pasistengsiu pranešti musų organe Tėvynėje.

J. Raulinaitis,
SLA 9 apskr. sekr.

Chicago, Ill.

SLA 36 kuopa rengiasi įvezdint naujus narius

Buvusiam SLA 36 kuopos mėnesiniam susirinkime spalio 4 dieną išklausyta raportas rengimo kulturinių pramogų komisijos, kuris buvo priimtas ir užtvirtintas. Dabar tik dirbk ir kunyk sumanymus naudai SLA 36 kuopos, o podraug visam Susivienijimui. Kuopos nariai su pakilusiu apu pasižadėjo remti per kuopą rengiamas kulturines pramogas, o kirvuką disharmonijos laikinai, o gal ir ant visados, atidėjo į šalį.

Pirmas kulturinis vakaras SLA 36 kuopos bus lapkričio mėnesio 11 dieną. Čia bus iškilmingai pasveikinti nauji nariai, kurie įstojo laike Pirmo Pažangos Vajaus. Komisija stropiai darbuojasi ir tikisi geras pasekmes susilaukti.

Dr. A. L. Graičunas.

Chelsea, Mass.

SLA 53 kuopa progresuoja

Viršminėtos kuopos susirinkimas įvyko spalio 4 d., kuris buvo gana skaitlingas nariais. Susirinkimas buvo vedamas skubotai, nes užbaigus susirinkimą turėjo įvykti "penny sale".

Iš valdybos buvo pranešta, kad visi nariai yra gerame stovy. Ligonių taipgi nesiranda ir naujų aplikacijų nebuvo, tai tuomi ir baigtas susirinkimas. Po to prasidėjo pasilinksminimas, nes kuopa buvo iš savo iždo paskyrusi tam tikrą sumą pinigų pirkimui dovanų, bet kad patys nariai ateidami susirinkiman kiekvienas atnešė po dovaną, tai stalas tapo apkrautas visokiomis įvairenybėmis. J. Kirmelevičius, kaipo pardavėjęs dirbo sušilęs, nes buta įvairių dovanų, tai laimėjusieji pradėjo vaišinti visus savo laimikiu, tuo budu padarydami ir taip gerą nuotaiką dar geresne. Užbaigus laimėjimus, visi dalyviai, tarpe kurių matėsi ir svečių, tapo pakviesti prie kavos ir užkandžių, kur patys praleidom smagiai laiką ir sykiu kuopai padarėm pelno, už tai kuopa taria širdingą ačiu sekantiems nariams ir narėms už pasidarbavimą kuopos labui: M. Račkauskienei, E. Keslerienei, M. Venkevičiutei, J. Kirmelevičiui ir pirm. A. Šleiviui.

Susituokė SLA 53 kuopos nariai jaunuoliai

Taipgi yra svarbu pranešti, kad spalio 8 d. susituokė musų kuopos nariai, tai jaunuoliai J. Kirmelevičius su panele M. Venkevičiute. Nors J. Kirmelevičius yra jaunas amžiumi, bet senas SLA narys ir prie progos reikia pasakyti, kad jis yra vienas iš darbščiųjų kuopos narių, buvęs ilgą laiką kuopos pirmininku, o pasitraukęs iš valdybos (daugiausiai del darbo sąlygų), vis vien dirba komisijose ir parengimuose. Taipgi daug savo darbo ir energijos yra pašventęs prie Dailės ir Dramos Draugijos "Gabijos", kurios yra ilgametis pirmininkas, todel "Gabijos" choras visuose metiniuose kuopos parengimuose patarnauja išpildydamas muzikalį programą. Jo jauna žmonelė, M. Venkeviciutė, tik laike Pažangos Vajaus prisirašė į SLA 53 kuopą, bet jau pasižymėjo savo darbštumu visuomenini a m e darbe, todel kuopa velina jaunuoliams laimingiausio vedybinio gyvenimo.

Kaslink vedybinio pokilio, tai reikia pasakyti, kad buvo vienas iš šauniausių, kaip gardžiais valgiais, taip ir skaičiumi svečių. Tarpe giminių ir draugų matėsi daug visuomenės veikėjų, inteligentų, SLA veikėjų, SLA antro apskričio valdybos narių ir visų troškimas buvo, kad jaunavedžiai nenustotų dirbę lietuvių visuomeninį ir kulturinį darbą.

Kuopos Koresp.

Lewiston, Maine

Naujų narių pagerbimas

Spalio 7 d. SLA 31 kuopa surengė naujų narių pagerbimo bankietą, į kurį atsilankė Centro iždo globėjas Stasys Mockus iš Boston, Mass. Vakarui prasidedant, visiem naujiems nariams buvo prisegta po gėlę, taipgi ir kuopos organizatoriams Stanislovui Eismantui ir Alyzui Kaulakiui.

Visus naujus narius įvedė sykiu organizatoriai ir juos pasodino už stalo. Kuopos pirmininkas, S. Eismantas ir organizatorius A. Kaulakis, juos pasveikino. Po to gerbiamas S. Mockus jiems suteikė ženklelius iš Centro. Po skanių užkandžių, pirmininkas kvietė sekančias ypatas pakalbėti: Antaną Daunių, Joną Žilinską, Marioną Dailydaitę. Taipgi pakvietė Joną Kaulaičią, SLA 299 kp. pirm. iš Rumford, Maine pakalbėti. Gerbiamas Kaulaičia nupiešė savo žodžiais lietuvių pradinį judėjimą, jų sunkius nuveiktus darbus ir jų viltis. Taipgi drąsą ir energiją, išartą dirvą ir išdirbtą su pradiniais įrankiais svetimoj šaly, svetimoj kalboj, su kuo reikėjo susipažinti.

Paskutinis kalbėtojas buvo gerbiamas S. Mockus. Jisai nurodinėjo Centro pažangą ir audringus laikus praleistus, bet viltis randasi kuopose pas vietinius narius. Gerbiamas kalbėtojas turi viltį, kad Lietuvos auklėtas jaunimas augins lietuviškas organizacijas. Taipgi nurodė skirtumą SLA nuo apdraudos kompanijų. Kalbėtojas padarė didelį ispudį savo kalboje ir visi jam gausiai plojo.

Čia reikia priminti, kad jisai aplankė susirinkimą ir Gedimino draugystės.

Vakarėlis užsibaigė šokiais, kuriems griežė lietuviški muzikantai.

Musų kuopa taria ačiu Rumford kuopai už jos prielankumą, nes dvylika ypatų atstovavo savo kuopą šiame vakarėly. Garbė priklauso serantiems už jų puikų pasidarbavimą delei šio šeimyniško vakaro: Stanislovui Eismantui, Alyzui Kaulakiui, Juozui Cereskui, Marionai Cereskienei, Varonikai Kaulakienei, Teklei Kalvelienei, Jievai Eismantienei, Varonikai Lapukienei, Emmai Baniulis, Sofijai Baniulis. Alfonsui Laucius.

Mariona Dailydaitė,
SLA 31 kp. koresp.

Waterbury, Conn.

Iš SLA 11 kuopos susirinkimo

SLA 11 kuopos mėnesinis susirinkimas buvo spalio 5 d. Susirinkimą atidarė ir vedė pirm., T. Matas. Finansų sekr. p-lė Helen Tareiliutė perskaitė susirinkimo protokolą, kuris tapo priimtas.

P-lė H. Tareiliutė pranešė, kad yra gavusi laišką iš protokolų sekr. panelės Kat. Radauskaitės. Laiškas perskaitytas ir ji rašo, kad rezignuoja iš sekretoriaus vietos, nes pradėjo lankyti Business College ir negali toliau eiti sekr. pareigų. Reikia pasakyti, kad p-lė Radauskaitė čia augusi lietuvaitė, bet gražiai lietuviškai kalba ir rašo. Per keletą metų ji buvo SLA 11 kuopos protokolų sekr. Mes linkime panelei Radauskaitei sekmingai mokytis. Nauju sekretorium išrinkta Klementina Jankeliunienė. Tai yra veikli moteris ir bus gera sekretorė.

Ligonių lankytojai pranešė, kad apsirgo Jadvyga Karpaitė, Motiejus Čižauskas ir Antatas Rudžionis.

Į Lietuvių Mokyklėlės komisiją įėjo pp. Vladislova Dumšienė, Klementina Jankeliunienė. Mokyklėlė atidaryta spalio 9 d. Pamokos buna pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais. Man teko trumpai pasikalbėti su adv. Lukošium ir mokytoja Mažiulaityte. Jie sako, kad pirmą vakarą mokinių buvo jau 20. Pamokos buna Dugan mokykloj, kambarys No. 10. Mokslas veltui. Taigi tėvai leiskite savo surus ir dukteris pasimokyti lietuviškai skaityti, rašyti ir tt.

Buvo išduoti ir priimti iš SLA 4 apskričio delegatų raportai.

Bankietas yra rengiamas taip sakant senus metus palydėti, o naujus susitikti. Svetainę jau buvo paėmęs iždininkas Balis Petrauskas. Dabar buvo rinkimas komisijos. Išrinkti: pirm. T. Matas, Pr. Petrauskas, J. Žemantauskas, J. Povilaitis, P. Steponavičius, Mag. Senkuvienė, Vladislova Dumšienė, Mat. Bekerienė, Jieva Steponavičienė.

Sekantis susirinkimas bus lapkričio 2 d., jau bus ir bilietai gatavi. Reikia pasakyti, kad komisija susideda iš darbščių žmonių, tai pasekmės bus geros.

Antro Pažangos Vajaus organizatoriais išrinkti: Petras Steponavičius, J. Žemantauskas, Aldona Matienė ir Helen Tareiliutė. Tikimės, kad musų organizatoriai Antrame Paž. Vajuje daugiau pasidarbuos ir prirašys daugiau naujų narių. Musų organizatoriam reikės gerai laikytis prieš p. Joną Žemantauską, nes jis kai pradeda dirbti, tai jau dirba ir baikų nekrečia. SLA 4 apskrity p. Žemantauskas pralenkė visų kuopų organizatorius ir gavo pirmą prizą.

Mokyklos naudai surinkta $2.35.

P. Motiečius,
SLA 11 kp. koresp.

Pittsburgh, Pa.

SLA 195 kuopoje skamba vedybų varpai

SLA 195 kuopos du jaunuoliai eina į stoną moterystės — apsiveda Jonas Maslunaitis su panele Sofija Nabažiute. Jonas Maslunaitis yra jaunas lietuvis. Jis priklauso prie S-L. A. 195 kuopos ir yra kuopos vice pirmininkas ir organizatorius. Taipgi yra pavyzdingų tėvų pp. Maslunaičių sunus ir išaugintas lietuviškoje dvasioje. Jo tėveliai yra geri lietuviai patriotai.

Sofija Nabažiutė irgi jauna mergina. Ji taipgi priklauso prie SLA 195 kuopos ir yra protokolų sekretorė. Ji yra gera veikėja ir išauginta lietuviškoje dvasioje. Yra vienturtė dukrelė pp. Nabažų. Jų visa šeimyna priklauso prie SLA 195 kuopos — tai šimtaprocentinė Susivienijimo Lietuvių Amerikoje šeimyna.

Todel kaipo geriems SLA 195 kuopos veikėjams, jiems nežinant, spalio 1 dieną buvo surengta surprizo bankietas. Surengė SLA 195 kuopos pirmininko C. K. Pikielio žmona, ponia Pikelienė, kuri yra minimos kuopos iždo globėja. Bankietas įvyko pp. Pikielių namuose. Tas surprizo bankietas arba "shower party" susidėjo tik iš moterų. Moterims susirinkus, jaunoji Sofija buvo pašaukta telefonu atsilankyti į pp. Pikielių namus "kokiu tai svarbiu reikalu". Ji tuojau atsiskubino, o moterys ją priėmė šukiais "Surprize! Surprize!" Moterys tuojau jaunuolę Sofiją apdėjo įvairiomis dovanomis ir linkėjo jai kogeriausio pasisekimo ir laimės vedybiniame gyvenime. Ponia Pikelienė visas pavaišino skania vakariene ir lietuvišku krupniku. Pavalgę ir išrigėrę, moterys pradėjo dainuoti lietuviškas dainas. To dar neužtekus, pasikvietė muzikantus ir pradėjo šokti visokius lietuviškus šokius. Viešnių buvo apie pora tuzinų ir visos linksminosi iki vėlumos vakaro.

Spalio 8 dieną įvyko SLA 195 kuopos mėnesinis susirinkimas. Kuopos pirmininkas, p. Pikielis atidarė susirinkimą ir po atidarymo tuojau jaunuoliams — Jonui ir Sofijai — įteikė dovaną nuo kuopos, linkėdamas jiems kogeriausios laimės ir ilgo bei gražaus šeimyniško gyvenimo. Po to pirmininkas pavaišino jaunuosius ir kuopos narius gardžia valstybine. Jaunuoliai, priėmę nuo kuopos dovaną, širdingai padėkojo kuopai ir jos nariams už dovaną ir pareiškė, kad jie nenuilstančiai darbuosis del musų Susivienijimo labo kaip iki šiol darbavosi, ir užprašė visus į vestuves, kurios įvyks lapkričio 11 dieną.

O aš čia pridedu musų jaunuoliams lietuvišką dainelę:

Ir atlėkė balandėlis
Ir atnešė naujienėlę:
Visų buvo daug kalbėta,
Kam Zosytė pažadėta.
Liudi tėvas, motinėlė,
Kad netenka dukružėlės.
Kiek naktelių nemiegota,
Kiek žodelių deklamuota.
Jos dienelės suskaitytos,
Bus jos vardas permainytas.
Neliudėkit, gerbiamieji,
Nes jai laikas jau atėjo.
Rutos auga kuopuikiausios,
Gėlės žydi kogražiausios,
Bet kai skinti laiks ateina —
Jų grožybė ta praeina.

R. P.,
SLA 195 kp. narys.

Paterson, N. J.

Didelis balius

SLA 101 kuopa ir Lietuvos Sunų ir Dukterų Draugija rengia didelį balių, kuris įvyks lapkričio 11 d., 80 Goodwin Ave. Teko nugirsti, kad minima Lietuvių Sunų ir Dukterų Draugija manę prisirašyti prie musų Susivienijimo. Tai labai sveika mintis del tos draugijos, o labiausia, kad garbė buti nariu tokios organizacijos kaip Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.

SLA 101 kuopos nariai tėmykite sekantį susirinkimą, kuris įvyks lapkričio 1 d., priprastoje svetainėje ir priprastu laiku. Ateidami į susirinkimą, atsiveskite ir savo gimines, draugus ar pažystamus prie SLA 101 kuopos prirašyti. Arba man praneškite, kas nori į musų kuopą įstoti, o aš tuojau savo pareigą atliksiu — norintį prirašysiu.

J. Treinis,
SLA 101 kp. koresp-organiz.

Thompsonville, Conn.

SLA 113 kuopa rengia judžių vakarą

SLA 113 kuopa rengia judomųjų paveikslų vakarą lapkričio 5 d., Enfield High School Auditorium, Thompsonville, Conn. Prasidės 7:30 val. vakare. Paveikslus rodys filmininkas J. Januškevičius. Tai bus gražųs paveikslai iš Lietuvos. Galėsime pamatyti Lietuvos miestus, miestelius, kaimus ir visą musų senosios tėvynės eigą. Nepraleiskite progos. Atvykite visi — seni, jauni ir maži. Senesnieji galėsite pamatyti savo senąją tėvynę, kur gimėte ir augote, o jusų suneliai ir dukrelės pamatys tą brangią šalį, apie kurią jųs jiems dažnai pasakojate.

J. Žvirblis.

SLA organizacija kviečia mus visus prie darbo

Nuo spalio 1 d. prasidėjo SLA Antras Pažangos Vajus. Organizatoriai ir visi darbuotojai kviečiami prie darbo. Aš prašau visų SLA 4 apskričio kuopų organizatorius ir veikėjus pasidarbuoti Antrame Pažangos Vajuje. Per daug metų musų apskritis savo veikimu užėmė svarbią vietą organizacijoje. Visuomet buvo lygus veikime su kitais apskričiais, o kai kada pirmą vietą užimdavo.

Nemalonu man yra prisiminti, bet kad taip buvo — visi žinome: pirmame Pažangos Vajuje 4 apskritis su naujų narių prirašymu toli pasiliko nuo kitų apskričių. Taigi gerbiami darbuotojai mes privalome Antrame Pažangos Vajuje parodyti darbštumo.

Prašau visų organizatorių: registruokitės šiame vajuje, o visi veikėjai padėkite aplikantų surasti. Užsibrėžkime sau rimtą nusistatymą iki pabaigos vajaus turėti kelis šimtus naujų narių. Organizativis darbas nevisada sklandžiai eina. Pasitaiko taip, kad per mėnesį sunku vieną aplikantą gauti. Bet kantrus organizatorius vilties nenustoja ir toliau tęsia savo garbingą darbą ir į vieną savaitę gauna kelis naujus aplikantus. Organizatoriai neturi niekuomet nustoti vilties. Kada yra noras ir energija, tai ir aplikantų bus.

Pirmas pas mane užsiregistravo SLA 124 kuopos org. Petras Labanauskas. Kas daugiau? Kurie organizatoriai užsiregistruos į Antrą Pažangos Vajų — bus pranešta organe, kad visi žinotų kiek 4 distrikte organizatorių veikia.

Prašau visų didžiųjų kolonijų kuopų valdybų ir organizatorių žengti prie darbo. Kobia tik pagelba arba patarimas bus reikalinga — aš visuomet suteiksiu. Visuomet pagelbėsiu kada bus tik reikalas.

Antrame Pažangos Vajuje labai pageidaujama, kad moterys bei panelės registruotųsi į organizatorių eiles. Mes 4 apskrity turime daug energingų veikėjų moterų bei merginų. Visoms bei visiems veikėjams išsiuntinėsiu pakvietimą prie darbo.

A. Birieta,
SLA 4-to distrikto gen. organizatorius.

Svarbus pakvietimas šešto distrikto čia įvardintoms kuopoms

Gerbiamieji organizatoriai šių kuopų:

37 kp., Sunderland, Mass.,
57 ir 318 kp., Worcester, Mass.,
58 kp., Hudson, Mass.,
117 kp., Athol, Mass.,
123 kuopa, Northampton, Mass.,
243 kp., Fichburg, Mass.,
297 kp., Greenfield, Mass.,
312 kuopa, Easthampton, Mass.,
320 kp., Hardwick, Mass.,
184 kp., Keene, N. H.,
305 kp., Manchester, N. H.
228 kp., Central Falls, R. I.,
347 kp., Providence, R. I.

Esate mielai kviečiami pributi į So. Boston, Mass., Lietuvių Piliečių Kliubo svetainę, 309 E Street, lapkričio 5 dieną, 11 valandą ryte, kur įvyks SLA 2 apskričio suvažiavimas. Ten susirinkę, visi bendrai pasitarsime apie musų organizacijos reikalus ir gal surasim budus kaip geriau pravesti Antrąjį Pažangos Vajų, kad prirašius kodaugiau naujų narių.

Jei kuriom kuopom butų sunku į tą suvažiavimą pributi, tai malonėkite man prisiųsti savo patarimus laišku, o aš jums busiu dėkingas. Taipgi jei butų koks reikalas — šaukitės prie manęs, o aš jums mielai pagelbėsiu ir pats pas jus pribusiu jei tik jųs galėsite sušaukti skaitlingą susirinkimą.

K. P. Šimkonis,
Distrikto 6 gen. organiz.

Worcester, Mass.

SLA 318 kuopos 15 metų sukaktuvės

Šiemet sukanka 15 metų kaip SLA 318 kuopa gyvuoja. Kad tas sukaktuves atžymėti, kuopa rengia vakarienę sekmadienį, spalio 29 d., Lietuvių Ukėsų Kliubo svetainėje, 12 Vernon St. Prasidės 7 val. vakare.

SLA 318 kuopa per savo 15 metų gyvavimą daug nuveikė del labo musų organizacijos ir savo narių. Taipgi yra atlikus nemaža labdarybės ir kulturos darbų, prie to prisidėdama su aukomis ir veikimu. SLA 318 kuopa per keleta metų palaikė lietuvių kalbos mokyklą, kur daug musų jaunuolių turėjo progos išmokti lietuviškai skaityti, rašyti ir gražiai kalbėti. Nemažas tų jaunuolių skaičius dabar jau veikia su lietuviais. Minėjimui kuopos 15 metų sukaktuvių, valdyba ir komisija deda visas pastangas, kad rengiama vakarienė gerai pavyktų. Todel kaip savo kuopos narius, taip ir visus vietinius ir apielinkės lietuvius širdingai kviečiame dalyvauti minėtame parengime. Užtikriname, kad visi busite pilnai patenkinti.

Prasidėjus Antram Pažangos Vajui, SLA 57 kp. organizatorius brolis K. P. Šimkonis ir SLA 318 kuopos organizatorius brolis A. Kraučialis tariasi bendrai dirbti ir žada padėti viską į šalį ir darbuotis del SLA, kad tik kodaugiau narių prirašyti, o jei kur bus galima, tai ir naujas kuopas suorganizuoti. Darbuokitės, vyrai, nes dirva yra plati, o jums pagelbės ir visi SLA nariai, kad laike Antrojo Pažangos Vajaus Worcesteris atsistotų pirmon vieton. Darbuokimės netik žodžiais, bet ir veikimu, iš kurio butų nauda ir garbė.

A. J.

Pittsburgh, Pa.

Pranešimas SLA 40 kuopos nariams ir visiems lietuviams

SLA 40 kuopa rengia linksmą balių, kuriame bus gera orkestra, skanių valgių ir gėrimų. Taipgi bus duodamos geros dovanos už gražiausį pasirėdymą.

Pirma dovana bus penki doleriai cash. Taipgi ir kitos keturios dovanos bus geros. Šis balius įvyks spalio 31 d., 1939 m. (Halloween Night), Lietuvių Mokslo Draugijos Svetainėj, 142 Orr Street, Pittsburgh, Pa. Įžanga 35c.

Visus SLA narius ir visus lietuvius ir lietuvaites širdingai kviečia atsilankyti ir linksmai laiką praleisti drauge su SLA 40 kuopos nariais.

SLA 40 Kuopos Komitetas.

Lawrence, Mass.

SLA 41 kuopos narių domei

Gerbiamieji SLA 41 kuopos nariai, jums jau yra žinoma, kad musų susirinkimai buna kas pirmas sekmadienis mėnesio. Taip bus ir toliau. Bet dabartiniu laiku susidėjo tam tikros aplinkybės ir kuopos komitetas turėjo pasikalbėjimą ir nutarė sekantį susirinkimą perkelti viena savaite vėliau. Susirinkimas turėjo įvykti lapkričio 5 dieną, bet įvyks lapkričio 12 dieną. Taigi visi nariai ateikite į susirinkimą koskaitlingiausia, nes turėsime daug svarbių reikalų aptarti.

M. Stakionis.

Dr. Albertas T. Kwedar, kuris nesenai atidarė ofisą 701-702 First National Bank Building, Springfield, Ill., yra pabaigęs mokslą University of Illinois, College of Medicine ir buvęs internu 18 mėn. ir 6 mėn. Orthopedic Surgery Illinois Research Hospital, Chicago, Ill. Taipgi praleidęs daugiau kaip 2 metus kaipo resident, on Surgical Staff in Henry Ford Hospital in Detroit, Mich. Dr. A. T. Kwedar yra gimęs Springfield, Ill., sunus Tamo ir Viktorijos Kwedarų, SLA 82 kuopos narių, kurie gyvena Pana, Ill.

Toronto, Canada

Prezidento F. J. Bagočiaus atsilankymas

Daug SLA 236 kuopa yra turėjusi įvairių parengimų, kurie vienaip ar kitaip budavo reikšmingi; vienok tokių, kurie įneštų į kuopą visuotiną reikšmę, kurie įdiegtų nariui moralę naudą, kurie giliau narį priverstų pamąstyti apie draugijos naudą ir suteiktų malonumo arčiau jausti artimą vargiai tebuvo.

Pagaliau, tokio parengimo mes susilaukėm, kuomet pas mus atvyko didžiai gerbiamas prezidentas **F. J. Bagočius** rugsėjo 23 d. dalyvauti naujų narių įvezdinimo bankiete.

Ant kiek buvo jaukus naujų narių įvezdinimas ir visi kiti to vakaro dalyviai programe, ant tiek buvo jaukesnė, malonesnė ir naudingesnė prezidento kalbos reikšmė. Tikiu, kad jo žodžiai giliai palietė kiekvieno jausmus. Jo kalba žavėjo kiekvieną dalyvį, jo kiekvienas sakinys dvelkė nuoširdumu ir akstinimu arčiau pažinti vienas kitą ir nelaimėje suprasti kiekvieną lietuvį, nesigilinant į jo įsitikinimus. Nepeikdamas kitų draugijų jis širdingai kvietė į SLA tuos lietuvius, kurie dar niekur nepriklauso, nes čia jie ras paramą ir jaukią užuojautą nelaimėje. Visi girdėjusieji prez. Bagočiaus kalbą, liko labai patenkinti, o kuopos nariai yra begaliniai jam dėkingi už atsilankymą ir palikimą mumyse teigiamų pasekmių veikime.

Šio reikšmingo parengimo proga butina tarti ačiu torontiečiams lietuviams, taip gausiai atsilankiusiems į parengimą. Taipgi programo dalyviams, ukrainų jaunuoliams-šokikams ir dainininkei, lietuvių Aušros Chorui, kurį sudaro žymi dalis musų kuopos narių ir jo solistei p-lei Pociutei, moterims E. Kidžienei, V. Samulevičienei ir St. Bieliauskienei. Šios trys moterys neturėdamos jokių pareigų kuopoje, tik budamos eilinės narės, parodė tikrą supratimą draugijos reikšmės ir nestatydamos jokių priežasčių, nuoširdžiai kuopai pasidarbavo. Už vis didesnis ačiu musų parengimų komisijos narėms, O. Kuniutienei ir El. Frenzelienei, kurios parupino puikią ir skanią vakarienę visiems dalyviams.

Iš spalio mėnesio narių susirinkimo

Spalio 8 d. įvyko SLA 236 kuopos susirinkimas, kuris buvo gana gyvas. Susirinkimą atidarė pirm., A. Kuniutis. Po to skaitytas protokolas, kuris priimta be pataisų. Valdybos raportai priimti. Org., A. Frenzelio, raportas priimtas su pagirimu, nes raportuodamas savo darbo pasekmes, Antrąją Pažangos Vajų pradėjo priduodamas kuopai du kandidatus, butent Joną Novogrodskį ir Petrą Brazauską. Sveikintina org. vajaus pradžia ir linkėtina gerų tolimesnių pasekmių.

Parengimų kom. raportas priimtas su nuoširdumu už jos vertingą pasidarbavimą. Nors šiai komisijai tenka sunkiai dirbti, bet ji darbo nesibijo ir šiame susirinkime nariams pareiškė, kad greitoje ateity numato ruošti lietuviško kugelio vakarienę. Bravo moterys! Gal šį kartą daugiau jums pagelbės ir kitos.

Kadangi dažnai prisieina susidurti su nesmagumais skiriant narius į kuopos darbus, kurie nenori sutikti padirbėti statydami nepamatuotas ir nerimtas kliutis, todel gerai išdiskusavus šį nemalonumą nutarta, narius be rimtos priežasties atsisakančius dirbti, bausti vienu doleriu. Visi nariai prašomi įsidėmėti kuopos pareigų atlikimą ir nedaleisti savęs prie šios bausmės be tikrai rimtos priežasties. Narius del rimtų priežasčių negalinčius atlikti skiriamo darbo, prašome laiku pranešti fin. rašt., kuris skirs kitą.

Kadangi kuopa žymiai auga nariais, tai nutarta kontrolės komisiją nominuoti kartu su valdyba ir ją rinkti kaip ir valdybą slaptu balsavimu. Taipgi praėjo pageidavimas, kad kontr. kom. turi visuomet dalyvauti valdybos posėdžiuose ir kiekvienam susirinkime, nes kuopai augant, auga ir jos veikimas, kurį kontr. kom. privalo sekti.

Todel gerbiami nariai nepamirškime, kad sekantis lapkričio mėn. susirinkimas bus svarbus, nes jame turėsime nominuoti naują valdybą ir kontr. kom. sekantiems metams. Kad butų iš ko nominuoti — gausiai atsilankykime.

Kadangi, kaip jau nariams žinoma, penkių metų kuopos sukaktuvių proga buvo susirinkimo nutarta, kad už aukščiau minėtą parengimą kiekvienas narys, nežiurint ar jis atsilankys ar ne, turi vistiek sumokėti 25c.; todel esate prašomi visi tie, kurie dar neapsimokėjote, sekantį susirinkimą atsiteisti. Nepamirškite, kad sekantis susirinkimas nominuos naują valdybą, todel visų atsilankymas butinas. Susirinkimas įvyks lapkričio 12 d., 2 val. po pietų, 404 Bathurst St., 3-me aukšte.

Šiuo pranešu visiems nariams, kad kuopos dakt. kvotėjas R. Weistemas persikėlė į naują vietą, todel esant reikalui kreipkitės pas jį šiuo adresu: Dr. R. Weistein, 326 Bathurst St. (prie Dundas St.). Jo tel.: W. A. 8118. Priėmimo val. nuo 2 val. iki 4 val. po pietų ir nuo 6 val. iki 8 val. vakare.

Taipgi pakeičia gyvenamą vietą ir kuop. fin. rašt. Jo antrašas sekantis: 261 Bellewoods St., už Dundas St.

Serga kuopos narė Z. Užemeckienė. Jau trečia savaitė kaip jos ranka suvaržyta geležimis, kurią puolant laiptais palaužė. Ligonė randasi namie. Prašome narius ją atlankyti ir paguosti.

Nariai užjaučia savo narį B. Patkų. Brolis Patkus gyvenantis Empire Ont. prisiųsdamas mokesčius atsiprašo, kad biskį pavėlavo prisiųsti ir nurodo priežastį, kad jį buvo ištikusi nelaimė. Šią vasarą pasistatęs naują namą, kurį piktos valios draugai gaisru gerokai apgadino. Del to žmogus turėjęs vėl daug išlaidų pataisymui namo, del ko negalėjęs anksčiau atlikti kuopos reikalų. Šioje piktos valios žmonių suteiktoje nelaimėje, visi nariai labai užjaučia brolį Patkų ir prašo priimti užuojautą. Linki, kad ateity joks kerštas nedorų žmonių Tamstos nepaliestų.

O. I.

Shenandoah, Pa.

Iš SLA 23 kuopos susirinkimo

SLA 23 kuopos laikytame susirinkime spalio 1 dieną buvo pakeltas klausimas, kaip butų galima išjudint narius prie didesnio veikimo, netik SLA ribose, bet ir abelnai visuose klausimuose, kurie apeina lietuvių gyvenimą Amerikoje ir santikius su Lietuva ir iš jos atkeliavusiais įvairių organizacijų atstovais. Pasigilinus į praeitį, SLA 23 kuopa 1910 metais turėjo arti 500 narių. Įvairųs parengimai duodavo kuopai gražaus pelno. Tuo tarpu kuopa stovėjo priešaky savo progresyviu veikimu shenandoahriečių tarpe.

Tik 1911 metų pradžioje, kuomet buvo visame Susivienijime daromos reformos mokesčių klausime, musų kuopa nuo to laiko nukentėjo; buvo susirinkimų, kuriuose budavo išbraukiama po 50 narių ir kartais daugiau. Po to narių išbraukimo už mokesčių nemokėjimą, kuopa pradėjo atsigriebti turtu ir nariais. Tik 1915 m. rugsėjo mėnesy buvo sužinota, kad kuopos iždininkas yra praleidęs $429.53 kuopos pinigų. Tas ir vėl davė kuopai naujo "darbo" ir bereikalingo narių nusiminimo.

Kuopoje buvo ramųs laikai ir viskas tvarkėsi gerai kol neprasidėjo atakos iš komunistų pusės. Apie į metus laiko visi vietiniai komunistai jau buvo įstoję į 23 kuopą. Kadangi ši kuopa buvo didžiausia nariais pirmo apskričio ribose, tai jų pastangos buvo užvaldyti ją pirmiausia, o po tam ir visą apskritį. Nešvarųs ir nemandagųs užsipuldinėjimai iš komunistų pusės tęsėsi apie 3 metus iki Chicagos seimo. Po tam dalis jų visai nepasirodė musų kuopos susirinkimuose.

Labiausia kuopai reikėjo nukentėti, kuomet finansų raštininkui staigiai numirus paaiškėjo, kad jis yra iškolektavęs iš narių apie $1,100 ir juos praleidęs. Toks įvykis tarpe kuopos narių sukėlė didelę suirutę. Reikėjo daug darbo ir kantrybės išnaujo sutvarkyti kuopos narių stovį Centre ir ant vietos. Už tą pasidarbavimą didžiausias kreditas priklauso SLA 23 kuopos finansų raštininkui J. K. Urbonui, kuris iki šiol fin. sekr. pareigas eina.

Po tų visų nelemtų įvykių daugelis narių nustojo pasitikėjimo bendram darbe. Įvairųs kuopos parengimai neturėjo pasisekimo. Maža veikimo, mažai gyvumo, mažai ir žinių iš musų kolonijos. Atėjo ir praėjo lietuvių Diena Pasaulinė Parodoj. Jokio veikimo nebuvo, išskyrus Šv. Jurgio parapijos choro dalyvavimą bendrame chorų dainavime.

Tiesa, sunkmetis šioje kietosios anglies apielinkėje buvo begalo didelis, tai žymiai atsiliepė į SLA 23 kuopos veikimą. Bet dabar jau vėl reiškiasi noras pas narius imtis darbo. Pradedant Antrą Pažangos Vajų, musų kuopa nežada juokų krėsti. Išrinko net 5 kuopos organizatorius: V. Staniulionį, V. Markevičių, D. Vaišnorą, J. Subačių ir A. Staniškį. Kadangi pasiryžimas matosi didelis iš organizatorių pusės, tai ir visi nariai pasižadėjo bent po vieną narį prirašyti kas susirinkimas, nes darbams gerėjant, žmonės pradės daugiau rašytis prie Susivienijimo arba persikelti į aukštesnius skyrius. Šiame reikale vienas narys sako: "Mes sutinkame imti arba padidinti savo pomirtinės laipsnį, aš taipgi atkreipčiau ir Pildomosios Tarybos narių atydą, kad ir jie visi apsidraustų nors ant $5,000.00 kiekvienas, kuomet statys savo kandidaturą į Pildomosios Tarybos sąrašą".

Susirinkimas taipgi kalbėjo apie perkėlimą Centro vietos iš New Yorko į Wilkes Barre, Pa. ar Pittsburgh, Pa., kad paragint narius ateiti į sekantį SLA 23 kuopos susirinkimą, kuomet bus šitas klausimas balsuotas.

A. S.,
Kuopos korespondentas.

Binghamton, N. Y.

SLA 50 kuopos atskaita 1939 metų

Įplaukos:

Sausio mėn.	
Surinkta narių mokesčių	$280.43
Gauta S. Kazlausko už Tėvynę Lietuvon	.75
Viso —	$281.18
Vasario mėn.	
Surinkta narių mokesčių	$309.10
Surinkta vaikų mokesčių	5.20
Gauta A. Colgan įstojimo	4.00
Gauta Clifford Greckio įstojimo	.25
Gauta Edward Greckio įstojimo	.25
Gauta S. Sadonienės už Tėvynę	.75
Viso —	$319.55
Kovo mėn.	
Surinkta narių mokesčių	$356.76
Surinkta vaikų mokesčių	14.30
Gauta A. Nareikaitės įstojimo	2.75
Gauta iš J. Klivio už Tėvynę	.75
Viso —	$374.56
Balandžio mėn.	
Surinkta nariniai mokesčiai	$269.34
Surinkta aukų J. M. Buchinsko iniciatyva	.15
Viso —	$269.49
Gegužės mėn.	
Surinkta narių mokesčių	$306.25
Išde nuo seniau buvo	.01
Viso —	$306.26
Birželio mėn.	
Surinkta narių mokesčių	$325.61
Surinkta vaikų mokesčių	2.08
Gauta J. Norbonto Jr. įstojimo	.25
Gauta iš Edw. Buchinsko už Tėvynę	.75
Gauta pelno nuo pikniko	46.03
Išde nuo seniau buvo	.01
Viso —	$374.73
Viso įplaukų	$1,925.77

Išlaidos:

Sausio mėn.	
Pasiųsta Centran narių mokesčiai	$280.43
Pasiųsta Centran už Tėvynę Lietuvon	.75
Viso —	$281.18
Vasario mėn.	
Pasiųsta Centran narių mokesčiai	$309.10
Pasiųsta Centran vaikų mokesčiai	5.20
Pasiųsta Centran A. Colgan įstojimas	4.00
Pasiųsta Centran C. Greckio įstojimas	.25
Pasiųsta Centran E. Greckio įstojimas	.25
Pasiųsta Centran už S. Sadonienės Tėvynę	.75
Viso —	$319.55
Kovo mėn.	
Pasiųsta Centran narių mokesčiai	$356.76
Pasiųsta Centran vaikų mokesčiai	14.30
Pasiųsta Centran A. Noreikienės įstojimo	2.75
Pasiųsta Centran J. Klivio už Tėvynę	.75
Viso —	$374.56
Balandžio mėn.	
Pasiųsta Centran narių mokesčiai	$269.34
Atmokėta buvusis išde nedateklius	.14
Viso —	$269.48
Gegužės mėn.	
Pasiųsta Centran narių mokesčiai	$306.25
Išde palieka	.01
Viso —	$306.26
Birželio mėn.	
Pasiųsta Centran narių mokesčiai	$325.61
Pasiųsta Centran vaikų mokesčiai	2.08
Pasiųsta Centran J. Norbonto Jr. įstojimas	.25
Pasiųsta Centran už Tėvynę Lietuvon	.75
Viso —	$328.69
Iš viso išlaidos	$1,879.72
Išde lieka	$46.04

Iždo globėjai:
Ona Kazlauskaitė,
Juozas Mikelonis.

Wilkes Barre, Pa.

35 kuopos nariams Pranešimas SLA

Per kelis praeitus susirinkimus pasirodė, kad į tuos susirinkimus neatsilankė daug narių, o turbut del to, kad buvo šiltas oras. Bet aš, kaipo šios kuopos finansų sekretorius, kviečiu visus narius į susirinkimą lapkričio 5 d. ir apsvarstyti visus užsilikusius kuopos reikalus. Taipgi meldžiu visų narių butinai užsimokėti savo duokles susirinkime, kad nereikėtų sekretoriui lankytis į namus ir tas duokles iškolektuoti. Iškolektavimas duoklių narių namuose musų kuopoje yra labai senas paprotys ir jį reiktų pamesti.

Po minimo susirinkimo bus keletas kalbėtojų, tai prašau visus narius neišeiti iš susirinkimo svetainės ir paklausyti, ką tie kalbėtojai nori mums pasakyti.

Tos prakalbos yra surengtos tik del kuopos narių, todel kviečiu visus SLA 35 kuopos narius ateiti į susirinkimą, kuris įvyks lapkričio 5 d., priprastoje susirinkimų vietoje, ir prasidės 2 val. po piet.

Jonas Andriušis,
SLA 35 kp. fin. sekr.

Port Chester, N. Y.

SLA 367 kuopa rengia krutamų paveikslų vakarą

SLA 367 kuopa rengia krutamų paveikslų vakarą spalio 28 d., Hotel Bond svetainėje, 119 So. Main St., Port Chester, N. Y. Pradžia 7:30 val. vakare. Paveikslus rodys filmininkas J. Januškevičius. Turėsime progos pamatyti gražius vaizdus musų senosios tėvynės Lietuvos miestų, miestelių, kaimų, iškilmių ir tt. Paveikslai gražųs ir naujai nuimti.

Kviečiame visus vietinius ir apielinkės lietuvius atsilankyti.

Rengėjai.

Omaha, Nebr.

SLA 87 kuopa rengia balių

SLA 87 kuopa savo susirinkime spalio 9 dieną nutarė surengti didelį balių, kuris įvyks lapkričio 4 d. Meldžiame visus narius buti prisirengus ir kai ateis parengimo diena — į balių atsilankyti. Taipgi visi SLA 87 kuopos nariai atsiveskite ir savo draugus bei pažystamus į musų balių. Įžanga tik 25 centai.

Jonas Popekas,
SLA 87 kp. pirm.

AR ATLIKOTE SAVO SLA PAREIGĄ?

New Haven, Conn.

Pranešimas SLA 142 kuopos nariams ir jų draugams

Žinote, kad Lietuvių Namo Kooperatyvė Bendrovė rengia "bazarą" del palaikymo lietuviškos svetainės. Taigi **SLA 142 kuopos vakaras bus lapkričio 4 d.** Visi nariai privalo dalyvauti ir šį-tą paaukoti. SLA 142 kuopa iš savo iždo paaukojo $5.00. Padarykime tą vakarą skaitlingu svečiais ir kad jis butų pelningas.

Žinote, kad mes visi esame savininkais tos svetainės, todel ir mums turi rupėti jos likimas ir puošimas. Stengkimės, kad butų gana sekmingas ir pelningas ateinantis "bazaras", kuris tęsis lapkričio 3, 4, 10, 11, 17 ir 18 dienomis. **M. J. Vokietaitis.**

Cleveland, Ohio

Iš SLA 14 kuopos susirinkimo

SLA 14 kuopos susirinkimas buvo spalio 4 d. Kuopos valdybos nariai radosi visi. But gerai, kad ir nariai įdomautųsi taip, kaip valdyba, tai kiekviename susirinkime turėtume apie po šimtą narių. Taigi nariai, yra jusų užduotis įdomautis SLA reikalais, nes dabar prasideda Antras Pažangos Vajus ir yra daug naujų patvarkymų kaslink naujų apdraudos skyrių. Gal iki sekančiam susirinkimui turėsime galutinas informacijas ir galėsime paaiškinti nariams.

Buvo prisiųstas laiškas per rajono organizatorių Joną Jarų. Jis kvietė atsilankyti organizatorius ir kuopos veikėjus į susirinkimą spalio 9 d.

Kuopos susirinkime buvo pakeltas klausimas kaslink rajonų organizatorių.

Ponia M. Misčikienė pranešė, kad Kulturos Darželio balius bus lapkričio 5 d., bažnyčios svetainėje, Superior Ave. ir E. 67-th St.

SLA 14 kuopos baliaus kom. pranešė, kad svetainė paimta del to lapkr. 24 d. Smulkesni pranešimai bus padaryti sekančiame susirinkime.

Apšvietos kom. raportą išdavė Dr. Tamošaitis. Praneė, kad kuopos mokykla bus Goodrich House, E. 31 St. ir St. Clair Ave. kas šeštadienis, 2 val. po piet.

Antram Pažangos Vajui išrinkti sekanti organizatoriai: Mr. ir Mrs. Misčikas, Jonas Brazauskas, Ant. Praškevičius, Juozas Yuraitis, P. J. Žiuris ir L. Laski.

J. P. Yuraitis,
SLA 14 kp. sekr.

Chicago, Ill.

Iškilminga naujų narių įvezdinimo puota

Šiaurinėj Chicagos daly (North Side) lapkričio 12 dieną bus labai svarbi chicagiečiams. Na ir kodel ta diena bus jau taip svarbi? Ogi todel, kad tą dieną SLA 226 ir 313 kuopos bendrai rengia labai iškilmingą naujų narių įvezdinimui bankietą bei brolišką vakarienę. Kuomet aš sakau vakarienė, tai turiu minty pilną to žodžio prasmę, nes ji susidės iš skanių valgių ir gėrimų. Prie to dar bus programas ir šokiai.

Tačiau dar toli ne viskas. Šitame bankiete mes turėsime gerbiamą svečią iš New Yorko, kurį mes pasiuntėm metai su virš atgal į New Yorką redaguoti musų Susivienijimo organą — Tėvynės redaktorių Kl. Jurgelionį. Gerbiamas brolis Jurgelionis atvyksta į Chicagą lapkričio vienuoliktą Antro Pažangos Vajaus reikalais, todel SLA 226 ir 313 kuopos pasinaudodamos ta proga pakvietė jį dalyvauti šiame bankiete ir atlikti naujų narių įvezdinimo ceremoniją, kuri, be abejonės, bus žingeidi.

Todel gerbiami nauji nariai, kurie prisirašėt prie viršminėtų kuopų Pirmo Pažangos Vajaus metu, seni nariai ir pašaliniai chicagiečiai, esat kviečiami dalyvauti šiame bankiete. Čia turėsite progos vieni su kitais susipažinti, broliškai pasikalbėti ir linksmai praleisti sekmadienio vakarą. Įžangos tikietai labai pigūs — tik 75 centai.

Lengviausia jums bus juos įsigyti, tai SLA 226 kuopos susirinkime, kuris įvyks lapkričio 1 d., Grigaičio svetainėje, arba bile kur tik susitiksite su šios kuopos valdybos nariais, nes jie visi pardavinėja tuos bankieto tikietus.

Bankietas bus lapkričio 12 dieną, 6 val. vakare, Grigaičio svetainėj, 3804 Armitage Ave. **J. Naujalis.**

Castle Shannon, Pa.

Už prirašymą nario bus mokama doleris

Šio mėnesio 266 kp. susirinkime buvo gerokai pasikalbėta apie Antrąjį Pažangos Vajų. Pasikalbėjus, nutarta kad ir visą kuopos iždą išdalinti, kad tik kodaugiau naujų narių gauti. Nutarta už kiekvieną naujai prirašytą narį prirašytojui užmokėti dolerį. Kuopa savo ižde turi 50 dolerių ir yra pasiryžus tuos visus dolerius išmokėti už naujų narių prirašymą.

Todel kiekvienam nariui yra gera proga atsiimti po dolerį už kiekvieno nario prirašymą. Visi nariai kviečiami tuo pasinaudoti. Jau į sekantį susirinkimą atsiveskite kandidatų prirašymui ir už kiekvieną prirašytą gausite po dolerį. **J. Blaževičius,**
SLA 266 kp. sekr.

New Kensington, Pa.

Iš SLA 192 kuopos darbuotės

Vasara jau praėjo. Taipgi praėjo ir musų kuopos rengti keturi piknikai. O tie visi piknikai buvo smagus, linksmi ir kuopai naudingi. Iš jų visų paskutinis buvo geriausias ir pasekmingiausias, nes kuopai liko $54.06 pelno. Už tai širdingas ačiu priklauso visiems kuopos darbuotojams, nes jie ir jos širdingai darbavosi, kad tas piknikas pavyktų. Ačiu ir visiems pikniko dalyviams už atsilankymą į tą pikniką.

O dabar aš noriu paklausti SLA 192 kuopos darbuotojų, ką toliau mes veiksime? Juk ruduo jau čia. Žiemužė šaltoji netoli. Juk nesėdėsim namie rankų susidėję. Turime veikti. Petį prie peties priglaudę turime dirbti del musų organizacijos labo.

Štai jau prasidėjo Antrasis Pažangos Vajus. Pirmame Pažangos Vajuje mes gavome 18 naujų narių. Antrame Pažangos Vajuje turėtume gauti daugiau — nors du sykius tiek. Juk musų pareiga kodaugiau narių į kuopą pritraukti. Tuo pritraukimu savo kuopą padidinsime ir gero padarysime tiems, kurie prie musų organizacijos prisirašys.

O po biskį jau ir veikiame. Štai musų kuopa rengia "Card party" lapkričio 12 d., Slovakų sakalų svetainėje, 1136 — 4-th Ave., New Kensington, Pa. Prasidės 3 val. po piet. Aš kviečiu visus lietuvius ir lietuvaites į šį musų balių atsilankyti. Turėsime išsigerti ir užsikąsti. Bus duodami prizai. Galėsime visi labai smagiai laiką praleisti, nes svetainė didelė ir graži. Tik visi atsilankykite.

SLA 192 kuopos susirinkimas

SLA 192 kp. susirinkimas įvyks sekmadienį, lapkričio 12 d., 1 val. po piet. Kai tik susirinkimas užsibaigs — iš eilės seks "Card party". Visi nariai esate kviečiami šiame susirinkime dalyvauti, nes tai bus svarbus susirinkimas — turėsime balsuoti reikale SLA Centro perkėlimo. Taipgi privalote užsimokėti mėnesines duokles, kad neliktumet suspenduoti. O ateidami į susirinkimą atsiveskite ir savo gimines, draugus bei pažystamus prie musų kuopos ir sykiu prie didžiausios lietuvių organizacijos Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prisirašyti. **J. Svipas,**
SLA 192 kp. sekr.

Dayton, Ohio

SLA 105 kuopos linksmas rudeninis balius

SLA 105 kuopa rengia linksmą rudeninį balių, kuris įvyks šeštadienio vakare, lapkričio 4 d., Shell Cafe salėje. Šokiams gros geras orkestras. Bus duodama įžangos dovana.

Kadangi visi SLA 105 kuopos parengimai buna malonūs, tai ir šis parengimas bus linksmas ir smagus. Visi lietuviai, o ypač SLA 105 kuopos nariai, esate kviečiami skaitlingai atsilankyti.

J. A. Urbonas.

S. S. Pittsburgh, Pa.

SLA 104 kuopos darbuotė

SLA 104 kuopos susirinkimas įvyko spalio 4 d., Lietuvių Piliečių svetainėje. Pirm., I. Lazauskas, susirinkimą atidarė ir vedė. Praeito susirinkimo protokolas perskaitytas ir priimtas.

Išrinkta komisija surengti vakarienę del naujų narių įvezdinimo. Vakarienė įvyks lapkričio 8 d., Lietuvių Piliečių svetainėje. Įžanga 75c. Visi nariai ir svečiai nepamirškite į tą vakarienę atsilankyti.

SLA 104 kp. narė, sesuo M. Valinčienė, jau pasveiko ir atsisakė iš pašalpos. Visi nariai linki jai geros sveikatos.

Visi nariai yra kviečiami atsilankyti į kuopos susirinkimą lapkričio 8 dieną. Tame susirinkime bus balsavimai reikale perkėlimo SLA Centro. Susirinkimas įvyks pirmiau, o po susirinkimo bus vakarienė.

Komisija prašoma susirinkti lapkričio 5 dieną pasitarimui apie rengiamą vakarienę.

Agnes Kuiziniutė,
SLA 104 kp. koresp.

Biznieriams ir profesionalams reikia artintis su lietuvių visuomene

Amerikos Lietuvių Ekonominio Centro valdybos laiškas

Rugsėjo 11 dieną New Yorke įvyko Amerikos Lietuvių Ekonominio Centro suvažiavimas, kuriame tarp kitų dalyvavo ir kalbas pasakė įžymųs Lietuvos ir Amerikos lietuvių gyvenimo vadai. Visų kalbos buvo taikomos į reikalą Amerikos lietuviams stiprintis ekonominiai, biznieriams ir profesionalams organizuotis, ir visai išeivijai ristis arčiau savitarpyje.

Kalbas sakė Lietuvos ministeris P. Žadeikis (jo kalba buvo priduota raštiškai, nes ponas ministeris negalėjo asmeniškai dalyvauti), Lietuvos generalis konsulas Jonas Budrys, konsulas P. Daužvardis, Dr. Jonas Šliupas, prof. K. Pakštas, garbės konsulas adv. A. O. Šalna, Lietuvos Verslininkų Sąjungos atstovai, Briedis, Dr. Kaškelis ir J. Valentukonis.

Suvažiavime išrinkta nauja valdyba iš šių Amerikos lietuvių Vaizbos Butų narių:

Pirmininkas — Charles K. Pikelis, Pittsburgh, Pa.

Vice pirmininkai — Dr. Aukštikalnis, Waterbury, Conn., ir F. Petrulis, Arlington, N. J.

Sekretorius — K. S. Karpius, Cleveland, Ohio.

Iždininkas — A. S. Trečiokas, Newark, N. J.

Prisilaikydama suvažiavime pareikštų minčių, pageidavimų ir tarimų Ek. Centro valdyba imasi darbo savo brolių lietuvių tarpe išeivijoje ir pradės užmegsti artimesnius ryšius su ekonominėmis organizacijomis Lietuvoje, kaip tik ten pradės dalykai nusistovėti del šiuo tarpu įsisiubavusio karo.

Amerikos lietuvių tarpe Ek. Centro valdyba imasi vykdyti sekančius butinus musų susistiprinimui darbus:

1. Kviečia ir ragina visose kolonijose kur tik randasi lietuvių biznierių ir profesionalų skubiai sudaryti savo organizacijų, ar tai Lietuvių Vaizbos Butą ar Lietuvių Biznierių ir Profesionalų Sąjungą, ir apie savo susiorganizavimą tuoj pranešti Ek. Centro valdybai. Reikalinga prisiųsti visų į tą organizaciją susirašiusių narių ir vietos valdybos sąrąšą. Kur patys nepajiegs sutverti tokios organizacijos del stokos informacijų, prašome tuoj kreiptis į E. C. valdybą.

2. Visi esanti Lietuvių Vaizbos Butai ir Profesionalų ir Biznierių Sąjungos prašomos tuojau išrinkti vieną narį iš savo tarpo ir įgalioti jį buti jusų atstovu Ekonominiame Centre. Jis skaitysis Ekonominio centro atstovas jusų kolonijoje ir padės centro valdybai dirbti įvairius darbus ekonominiais atžvilgiais. Toks atstovas gali buti jusų organizacijos pirmininkas arba ir šiaip narys kuris interesuojasi ir turi laiko veikimui.

3. Seniau gyvuojanti ir naujai susidarę Vaizbos Butai arba Sąjungos pradėkit vykdyti savo kolonijose programą "Artinimosi su visuomene" ir obalsį "Savas pas savą".

Iki šiol ir biznieriai ir profesionalai bėdavoja, kad lietuviai vieni kitų neremia, eina pas svetimtaučius, o kai reikia kokios pagelbos tik tada kreipiasi į savus. Tame kaltė ne visuomenės, bet pačių biznierių ir profesionalų. Jie, budami gabūs, sumanūs biznyje ir profesijose, privalo buti ir lietuvių gyvenimo vadais, veikėjais ir darbininkais savo kolonijoje ir privalo dirbti, auklėti savo vientaučius prie supratimo kaip svarbu ir butina yra remti savus, saviems išvien laikytis, nes tik tada lietuviai visur bus stiprūs ir privers kitus skaitytis su savim.

Susiartinimą su visuomene galima pravesti rengiant linksmus vakarėlius su dainomis, muzika, trumpomis kalbomis apie artinimosi ir savo rėmimo reikalingumą, su šokiais. Tiems vakarėliams biznieriai ir profesionalai suaukoja reikmenis ir lietuvius kviečia atsilankyti be jokios įžangos arba padarant visai mažą įžangą kaštams padengti.

Tuose vakarėliuose reikalinga gražiais pamokinimais raginti lietuvišką visuomenę prekiauti su savais biznieriais, eiti pas savo profesionalus, išvien remti lietuvius einančius į Amerikos politiką, apie savo veikimus reikalinga rašyti lietuviškuose laikraščiuose, ir raginti lietuvius remti savo spaudą, kuri yra ir bus Amerikos lietuvių visuomeninio gyvenimo vadovė ir talkininkė ekonominiuose ir kulturiniuose musų darbuose.

Vasaros metu rengti tokius pat draugiškus išvažiavimus piknikus sukviečiant savo kolonijos lietuvius pasilinksminti, arčiau susidraugauti su savo biznieriais ir profesionalais.

Kai kurie profesionalai mano, kad jiems netinka maišytis su paprasta visuomene. Bet tie daro didelę klaidą. Visuomenė labiau gerbia tuos profesionalus, kurie darbuojasi lietuvių gyvenime ir kurie visur dalyvauja. Lietuviui darbininkui yra garbė kad jis gali pasveikinti, palinkėti profesionalui "gerą dieną" ir išgirsti iš jo gražų simpatišką žodį. Tik tiems profesionalams gali buti nepatogu visuomenėje maišytis, kurie nemoka prideramai užsilaikyti ir nenori kad žmonės matytų jų kokio nors netaktiško elgėsio.

Taigi, pradėdami savo darbą, mes, Ekonominio Centro valdyba patiekiame jums, biznieriai ir profesionalai viršuje patiektus darbavimuisi pasiulymus. Toliau priklausys nuo jusų pačių, kaip su savo lietuviais susidraugauti, kaip gauti jų pritarimą ir paramą jusų bizniuose ir profesijose.

Kas reikalinga iš Ekonominio Centro valdybos, mes visada mielai jums pateiksime žinių laiškais arba per spaudą.

Lietuvių visuomenę kviečiame buti draugais savo biznierių ir profesionalų. Žinokit, kad tik savas jums geriausia pagelbės jusų bėdoje ar nelaimėje, todel savas turi visada buti vertas jusų paramos kada jųs atliekat savo biznio reikalus ar reikalaujat profesionalio patarnavimo.

Vaizbos Butai ir sąjungos prašomos skubiai atsiliepti į tai kas iš jusų prašoma — prisiųsti savo išrinkto atstovo vardą ir antrašą Ekonominio Centro valdybai kuogreičiausia.

Jei reikalinga naujiems butams tveriantis informacijų, jas tuoj gausite atsikreipdami į Ek. Centrą. Kur bus nepertoli ir patogu, visada jums mielai pagelbės sutverti jusų kolonijoje Vaizbos Butą atsilankydamas Ekonominio Centro valdybos narys, arba jau esančių kitų kolonijų Vaizbos Buto atstovas.

Visi išvien, broliai lietuviai, imkimės darbo organizuotis ir stiprintis ekonominėje kryptyje. Šiame darbe neturi buti maišoma nei religija, nei pažiuros, nes biznyje ir profesijose visi esam lygus. Pasidarbuokime, pažiurėkime kiek daug galime nudirbti veikdami ir laikydamiesi išvien.

Amerikos Lietuvių Ekonominis Centras.
Chas. K. Pikielis, pirm.,
629 — 54-th Street,
Pittsburgh, Pa.

PAŽYMĖJIMAI IŠ REDAKCIJOS KREPSIO

PRAEITĄ savaitę Centro sekretorius išsiuntinėjo visoms kuopoms Pildomosios Tarybos nominacijų balotus ir visą literatūrą tuo reikalu. PENNSYLVANIJOS VALSTIJOS KUOPOMS pasiuntė pridėčko balotus ir literatūrą del balsavimo Centro perkėlimo. Pildomosios Tarybos nominacijos prasideda su 1 diena lapkričio ir baigiasi su 31 diena gruodžio. O Centro perkėlimo balsavimai turi buti atlikta TIK PER LAPKRIČIO MĖNESĮ. Bet jei kurios kuopos negalės tų balsavimų atlikti lapkričio mėnesy — galės paprašyti prezidento leidimo balsavimus atlikti gruodžio mėnesy.

✤

ŠIAME numery netelpa Sveikatos Skyrius del stokos vietos, kuri pavedama Pildomosios Tarybos protokolui ir korespondencijoms. Už tai skaitytojams atsilyginsime sekančiame numery įdėdami gerų patarimų kaip savo sveikatą prižiurėti ir laimingiau-linksmiau gyventi.

✤

MUSŲ Antrojo Pažangos Vajaus organizatorių armija kasdien didėja. Stoja į tą armiją senieji organizatoriai, stoja ir nauji.

✤

BROLIS Dr. A. L. Graičunas rašo, kad "SLA 36 kuopoje "kirvukų disharmonija" laikinai, o gal ir ant visados atidėta į šalį". Tie "kirvukai" jau daugely kuopų į šalį atidėta. O tai yra ženklas, kad musų broliai ir seserys pradeda suprasti patys save, ir pradeda suprasti, kas yra Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.

✤

"NUTARTA už kiekvieną prirašytą naują narį prirašytojui užmokėti dolerį. Kuopa savo iždė turi 50 dolerių ir yra pasiryžus tuos visus dolerius išmokėti už naujų narių prirašymą". Šitokį nutarimą padarė SLA 266 kuopa iš Castle Shannon, Pa. Tos kuopos nariai tuos 50 dolerių turėtų kaip matat išgraibstyti.

✤

SLA 192 kuopa iš New Kensington, Pa., praeitą vasarą surengė keturis piknikus ir visi buvo pasekmingi. O tos kuopos darbštusis sekretorius brolis **J. Švipas** rašo: "Ruduo jau čia. Žiemužė šaltoji netoli. Juk nesėdėsim namie rankų susidėję. Turime veikti. Petį prie peties priglaudę turime dirbti del musų organizacijos labo". Nereikia abejoti, kad ši pavyzdingoji kuopa per žiemą surengs keturias pramogas ir tos pramogos bus pasekmingos. Nes kas veikia, tas ir pasekmingas. Laike Pirmojo Pažangos Vajaus šios kuopos darbščiosios organizatorės seserys **Ivoškienė** ir **Karaliunienė** prirašė 18 narių. Tikimasi, kad laike Antrojo Pažangos Vajaus bus prirašyta du syk daugiau. Go to it, brothers and sisters!

✤

KUR tik buvo surengti naujų narių įvezdinimo baliai — visur jie gerai pavyko. Naujieji nariai patenkinti iškilmingu jų priėmimu į musų didelę broliją, o organizatoriai patenkinti, kad jų darbas taip širdingai įvertinamas.

✤

TEKO nugirsti, kad musų darbščioji detroitietė sesuo **Maria Kemešienė** rengiasi apsigyventi Brooklyne. Tai reiškia, kad Detroitas neteks energingos darbuotojos, o Brooklyne broliui J. Aymanui atsiras nemaža konkurencijos. Bet Brooklynas yra didelis ir dar mažai tepraplėštas dirvonas musų organizacijos veikimui. Todel brolis Aymanas ir sesuo Kemešienė, vieningai veikdami, tą dirvoną galės gerokai paakėti ir nemaža grudų jame pasėti. Prie to juk sakoma: "Kur du stos — visados daugiau padarys; viens pradės, kits padės — daug toliau varys".

✤

"DOVANOS, kurias nauji nariai ir organizatoriai gavo per Jumis, palieka mums ilgu atsiminimu. Jusų dalyvavimas su mumis nariuose liko koks tai didelis pasitikėjimas SLA organizacija ir Pildomąja Taryba. Taip rodos dabar ir kalbėti daug lengviau apie SLA. Vadinasi, mes šimtu procentų patenkinti Jusų atsilankymu į Detroitą ir mokėjimu sukeltį upo tolimesniam darbui. Ačiu Jums!" Tai šitokią padėką atsiuntė sesuo **M. Kemešienė** varde Detroito darbuotojų SLA prezidentui broliui F. J. Bagočiui, kuris lankėsi SLA 200 ir 352 kuopų surengtame įvezdinimo baliuje.

✤

BROLIS A. Burieta, ketvirto distrikto generalis organizatorius, reiškia pageidavimą, kad šiame vajuje jo distrikte pradėtų veikti ponios ir panelės. Tai geras pageidavimas, nes moterys yra netik energingos veikėjos, bet kai jos užsispiria, tai ir vyrus savo darbu pralenkia. Tai gerai įrodė Detroito darbuotoja sesuo M. Kemešienė, kuri tą koloniją pirmoje vietoje laike Pirmojo Pažangos Vajaus pastatė.

✤

JAU veik visuose musų "karo" frontuose generolai pakilo ant kojų ir organizuoja savo dideles armijas pradėti ofensyvą. Ta ofensyva, tai kovojimas del gero musų brolių lietuvių, juos prie SLA prirašant. Visi musų generolai yra pakilusiame upe. Jie sako: "Antras Pažangos Vajus bus pasekmingesnis, daugiau narių gausime, nes dabar nereikia mokėti įstojimo ir daktarui".

✤

SLA 4 apskričio lietuvių kalbos mokyklos jau veikia. Apskričio veikėjai ir SLA kuopų veikėjai prašo visus lietuvius savo vaikus leisti į tas mokyklas. Mes jų prašymą paremiame taipgi prašymu: LEISKITE. Jusų vaikai, pasimokę lietuvių kalbos, bus geresni lietuviai, geriau mylės savo tėvus ir bus musų viešojo gyvenimo darbuotojai.

✤

SLA 11 kp. korespondentas, brolis **P. Motiečius,** praneša, kad ta kuopa išrinko Antrojo Pažangos Vajaus organizatorius: **P. Steponavičių, J. Žemantauską, A. Matienę** ir **H. Tareiliutę.** O po pranešimo pastebi: "Musų organizatoriams reikės gerai laikytis prieš J. Žemantauską, nes kai jis pradeda dirbti, tai jau dirba ir baikų nekrečia".

✤

SLA 14 kp., Cleveland, Ohio, lietuvių kalbos mokyklėlė veikia ir šiemet. O tos kuopos organizatoriais užsiregistravo **J. Miščikas, M. Miščikienė, J. Brazauskas, A. Praškevičius, J. Yuraitis, P. J. Žiuris** ir **L. Laski.** Išrodo, kad clevelandiečiai rengiasi brolio Brazausko pareiškimą įgyvendinti — šiame vajuje Clevelandą "ant mapos uždėti".

✤

"ATEIDAMI į susirinkimą atsiveskite savo g i m i n e s, draugus ir pažystamus prirašyti prie musų kuopos". Tai priprasta musų sekretorių ir korespondentų maldelė. Ją reikia tik gerai išmokti ir

Susivienijimo Pildomoji Taryba New Yorke Atliko Daug Darbo

Protokolas

SLA PILDOMOSIOS TARYBOS SUVAŽIAVIMO, ĮVYKUSIO 11—17 DIENOMIS, 1939 METŲ, SLA CENTRO RAŠTINĖJE, 307 WEST 30-TH STREET, NEW YORK, N. Y.

(Tąsa)

72. Svarstoma SLA nuosavybės 177-179 Zebrey Ave., Edwadsville, Pa. pardavimas ir ant tos nuosavybės pirkėjai morgičio suteikimas. Susitarta su pirkėja Stella Azarewicz nuosavybę parduoti už $5,000.00. Susitariant pirkėja davė depozito $300.00 ir $700.00 sumokės kuomet pardavimo dokumentai bus baigti sudaryti. Už likusią sumą $4,000.00 pirkėja prašo Susivienijimo suteikti jai 5 metams 5% morgičių, kas 6 mėnesiai numokant principalę sumą po $100.00.

Apsvarsčius nutarta pardavimą ratifikuoti ir morgičių, sumoje $4,000, suteikti. Dokumentų sudarymą prižiurės Morgičių Komisija ir SLA Legalis Patarėjas J. Lopatto.

73. Svarstoma pirmo morgičiaus paskolos aplikacija No. 224. Apsvarsčius aplikaciją ir nuosavybės appraiserio paaiškinimus, nutarta, kad paskolos negalima suteikti, o paskolos prašytojui sumokėtus $15 sugrąžinti.

74. Svarstoma pirmo morgičiaus paskolos aplikacija ant namų po num. 75-75a Mattapan St., Dorchester, Mass., sumoje $4,000. Apsvarsčius, nutarta paskolinti $3,000, penkiems metams, 6%, su numokėjimu po $75 kas trys mėnesiai ir paskolą duoti tik tada, kai įkainuotojai padarys galutiną įkainavimą ir kai SLA Specialė Morgičių Komisija tokios paskolos davimą užgirs.

Sesija aštunta uždaryta 1:30 val. po piet.

SESIJA DEVINTA

Devintą sesiją prez., F. J. Bagočius, atidarė 2:30 val. po piet. Sesijoje dalyvauja visi tie, kurie dalyvavo aštuntoje sesijoje, apart Ch. K. Pikielio. Taipgi dalyvauja SLA Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisijos narys adv. K. Jurgėla. Vėliau į posėdį atvyko ir SLA Daktaras-Kvotėjas, Dr. J. Stanislovaitis.

75. Skaitoma trečios, ketvirtos ir penktos sesijų protokolas. J. K. Mažukna įnešė, E. Mikužiutė parėmė protokolą priimti kaip skaitytas. Protokolas priimtas vienbalsiai.

76. Prez. F. J. Bagočius, įnešė sekamą rezoliuciją, kurį reikalinga pasirašymui po įvairiais legaliais dokumentais.

To Whom It May Concern:

Whereas under the Charter, Constitution and By-Laws of the Lithuanian Alliance of America (Article V), the Supreme Exetutive Board is vested with all the executive authority and the management of its funds and property,

Now, therefore, in consideration of the above premises,

The Supreme Execution Board of the Lithuanian Alliance of America, at its session held at its principal office at 307 W. 30-th St., New York City on the 14-th day of September, 1939

"VOTED that the Supreme President of the Lithuanian Alliance of America F. J. Bagocius be and hereby is authorized to execute all necessary deeds, discharges, extensions and leases for and on behalf of the Lithuanian Alliance of America, and to affix the official seal of the corporation, all to be witnessed by the Supreme Secretary of the Lithuanian Alliance of America, M. J. Vinikas".

M. J. VINIKAS,
Supreme Secretary of the
Lithuanian Alliance of America.

Rezoliucija priimta.

77. SLA Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisijos narys, adv. K. Jurgėla, praneša apie neaiškumus, kurie pasireiškia pakeitime urėdų komisijose be susirinkimo bei pranešimo kitiems komisijos nariams ir pasiskiriant pareigas be kitų narių žinios. Jis buvo aukščiau minimos komisijos pirmininku, tačiau du kiti jos nariai pasiskirstė pareigomis, jį prašalindami iš pirmininkystės. Padaręs pranešimą, prašo Pildomosios Tarybos interpretuoti tą dalį SLA konstitucijos, sulig kurios SLA Pastoviosios Komisijos pasiskirsto pareigomis. Išklausius šį adv. Jurgėlos pranešimą, Pildomoji Taryba interpretuoja, kad Pastoviosios Komisijos savo urėdus tegali keisti savo susirinkimuose, kuriuose dalyvautų visi tos komisijos nariai arba visiems komisijos nariams pasikeitus savo nuomonėmis tame reikale laiškais ir su visų narių žinia. E. Mikužiutė įnešė, Dr. J. Stanislovaitis parėmė iškilusį nesusipratimą tarpe SLA Stovio, Skundų ir Apeliacijos Komisijos narių pavesti F. J. Bagočiui sutaikyti. Įnešimas priimtas.

78. Specialė Tėvynės Popiero Vartojimo Tyrinėjimo Komisija — Kl. Jurgelionis ir J. V. Grinius — išduoda raportą tuo reikalu. Raportą išklausius, nuosėkliai apsvarsčius ir pilnai pritariant minimos komisijos nariams, nutarta skaityti reikalą baigtu ir komisijos visas rekomendacijas patenkintomis, kuomet Vienybė atsiskaitys sulig komisijos pateiktos sąskaitos. Dr. J. Stanislovaitis įnešė, K. P. Gugis parėmė raportą priimti. Raportas priimtas, J. K. Mažuknai balsuojant prieš.

79. Nutarta atgal priimti šiuos buvusius suspenduotus SLA narius:

M. Varnagirienė, 7 kp., Pa.	$150
K. Auštra, 7 kp., Pa.	600
L. Anderson, 8 kp., Conn.	600
J. Andrukaitis, 12 kp., Pa.	1,000
P. Sausanavičius, 13 kp., Pa.	600
K. Zaveskas, 13 kp., Pa.	1,000
J. Sabaliauskas, 13 kp., Pa.	300
J. Snečkus, 13 kp., Pa.	600
K. Rovas, 30 kp., Pa.	600
M. Baranauskas, 30 kp., Pa.	1,000
M. Stravinskas, 30 kp., Pa.	1,000
A. Vanclavičius, 30 kp., Pa.	1,000
K. Sakavičius, 30 kp., Pa.	1,000
M. Russilka, 30 kp., Pa.	600
Dr. Walter Spelyng, 30 kp., Pa.	1,000
T. Klimaitis, 30 kp., Pa.	300
Dr. Frank Sack, 30 kp., Pa.	250
J. Rupšis, 40 kp., Pa.	1,000
A. Naujokas, 40 kp., Pa.	300
V. Gaurilis, 40 kp., Pa.	1,000
O. Jansevičienė, 40 kp., Pa.	300
E. Pakarklienė, 41 kp., Mass.	1,000
J. Šviesty3, 43 kp., Mass.	150
P. Šviestienė, 43 kp., Mass.	150
A. Stankevičius, 51 kp., Conn.	150
J. Barčaitis, 51 kp., Conn.	300
A. Kijauskas, 52 kp., Pa.	150
J. Aniuliauskas, 52 kp., Pa.	300
J. Žemelis, 64 kp., Md.	150
O. Vaitukaitienė, 64 kp., Md.	600
V. Smigelis, 65 kp., Ohio	600
J. Pauža, 80 kp., Pa.	600
J. Vilkas, 124 kp., Conn.	300
M. Vilkienė, 124 kp., Conn.	300
J. Padziunas, 125 kp., Ill.	500
V. Andziulaitis, 126 kp., N. Y.	1,000
D. Tručinskaitė, 127 kp., Mass.	150
P. Tvaškus, 135 kp., Pa.	600
S. Tvaškienė, 135 kp., Pa.	600
V. Stasik, 135 kp., Pa.	300
B. Bačkis, 157 kp., Ohio	300
O. Linkevičienė, 157 kp., Ohio	600
A. Jancauskas, 158 kp., Ill.	600
J. Matkaitis, 178 kp., Ill.	150
J. Stokas, 198 kp., Ohio	150
S. Juodis, 204 kp., Pa.	600
O. Gričienė, 208 kp. Ill.	150
M. Kopliauskienė, 208 kp., Ill.	150
P. Miliauskas, 211 kp., Pa.	300
S. Butkus, 217 kp., Ill.	250
J. Butkus, 217 kp., Ill.	250
S. Pauža, 225 kp., N. Y.	600
A. Ancerewicz, 241 kp., Pa.	1,000
A. Bucevičienė, 246 kp., Pa.	300
M. Shimkus, 260 kp., Ill.	600
A. A. Tumas, 260 kp., Ill.	500
M. Stankienė, 260 kp., Ill.	500
O. Walutis, 267 kp., Pa.	600
A. Maleranka, 271 kp., Pa.	600
M. Terevich, 274 kp., Ill.	600
Z. Jankunienė, 300 kp., Ill.	600
K. Jankunas, 300 kp., Ill.	600
A. Gabrėnas, 302 kp., N. J.	300
M. Vaičiunas, 315 kp., N. Y.	150
Z. Bieliauskas, 318 kp., Mass.	300
P. Joniškis, 318 kp., Mass.	150
J. Zalanskas, 318 kp., Mass.	150
V. Rakauskas, 318 kp., Mass.	300
J. Baravikas, 318 kp., Mass.	300
J. Mikalauskas, 318 kp., Mass.	150
J. Sabonaitis, 318 kp., Mass.	300
O. Rakauskienė, 318 kp., Mass.	300
V. Dutkevičius, 64 kp., Md.	300
K. Ambrasas, 129 kp., Ill.	600
E. Horta, 297 kp., Ill.	150

Sesiją devintą prez., F. J. Bagočius, uždarė 7 val. vakare.

SESIJA DEŠIMTA

Sesiją dešimtą vice prez., J. K. Mažukna, atidarė 10 val. ryte, rugsėjo 16 d., 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Sesijoje dalyvauja:
Prezidentas F. J. Bagočius,
Vice prezidentas J. K. Mažukna,
Sekretorius M. J. Vinikas,
Iždininkas K. P. Gugis,
Iždo globėjai S. Mockus ir E. Mikužiutė.

Taipgi dalyvauja SLA Kontrolės Komisijos pirmininkas, J. V. Grinius ir Tėvynės redaktorius, Kl. Jurgelionis.

80. Plačiai svarstoma suvažiavimui įteiktos naujų apdraudos skyrių mokesčių lentelės ir "surrender value" lentelės, kurios buvo nutarta pereitame suvažiavime pagaminti ir priimti.

Apsvarsčius, E. Mikužiutė įnešė, K. P. Gugis parėmė priimti N-1, N-2, N-3 ir N-4 skyrių lenteles. (Lentelės telpa pabaigoje šio protokolo.)

81. K. P. Gugis įnešė, S. Mockus parėmė imti "surrender charges" nuo narių tik iki 20 metų amžiaus, o po to teikti pilnų rezervų "surrender" vertę, ir "surrender charges" palikti apdraudos fonde. Apsvarsčius, nutarta priimti didžiuma balsų.

82. S. Mockus įnešė, E. Mikužiutė parėmė priimti sekamas "surrender value" lenteles. (Lentelės telpa pabaigoje šio protokolo.)

Apsvarsčius, priimta didžiuma balsų.

83. F. J. Bagočius įnešė, S. Mockus parėmė priimti sekamą rezoliuciją papildymui SLA konstitucijos VIII skyriaus ir kad naujos lentelės įeitų galion nuo spalio 1 d., 1939 m. (Rezoliucija telpa pabaigoje šio protokolo.)

Rezoliucija priimta didžiuma balsų.

84. F. J. Bagočius įnešė, E. Mikužiutė parėmė priimti vaikų skyriaus sekamas mokesčių lenteles, paremtas 10 metų gradacija. (Lentelės telpa pabaigoje šio protokolo.)

Priimta didžiuma balsų.

85. Nutarta, kad vaikų "surrender charges" turi buti apskaičiuojami tuo pačiu pagrindu kaipir suaugusių skyriuje, priimant į dėmesį 10 metų gradacijas.

86. F. J. Bagočius įnešė, E. Mikužiutė parėmė priimti sekamą papildymą vaikų skyriaus konstitucijos. (Papildymas telpa pabaigoje šio protokolo.)

Apsvarsčius, priimta didžiuma balsų.

Dešimta sesija uždaryta 1:30 val. po piet.

SESIJA VIENUOLIKTA

Sesiją vienuoliktą prez., F. J. Bagočius, atidarė 2:30 val. po piet. Sesijoje dalyvauja visi tie, kurie dalyvavo dešimtoje sesijoje.

87. S. Mockus įnešė atšaukti pereito Pildomosios Tarybos suvažiavimo nutarimą No. 23, aprubežiuojantį investmentų davimą ir sulig to įnešimo įgalioti Investmentų Komisiją daryti investmentus taip, kaip SLA konstitucija ir Pennsylvania įstatymai nurodo. Įnešimas priimta didžiuma balsų.

88. Svarstoma kėlimas SLA Centro į Pittsburghą. J. K. Mažukna įnešė, E. Mikužiutė parėmė, kad butų atsiklausta SLA kuopų tiktai Pennsylvania valstijoje reikale sutikimo perkelti Vyriausią Raštinę iš Wilkes Barre, Pa., į Pittsburgh, Pa., sekant Detroito seimo instrukcijas ir visuotiną narių ir kuopų balsavimą. Balsavimai turi įvykti lapkričio mėnesy, 1939 m., su sąlyga, kad jei del kokių nors priežasčių bile kuopa negalėtų balsavimų laikyti tame mėnesy ar balsavimai butų netikslųs, tada SLA prezidentas gali padaryti tinkamus patvarkymus ir laiką prailginti iki pabaigai gruodžio mėnesio. Prezidentas F. J. Bagočius turi sutvarkyti balsavimų tvarką, o sekretorius M. J. Vinikas turi atspausdinti laiškus ir išsiuntinėti visoms kuopoms instrukcijas ir balsavimų balotus.

Balsuojama vardošaukiu sekamai:
F. J. Bagočius už,
J. K. Mažukna už,
K. P. Gugis už,
E. Mikužiutė už.

Prieš balsavo M. J. Vinikas ir S. Mockus su pastaba, kad jie remia SLA Kontrolės Komisijos pasiulymą, išreikštą jų rekomendacijoje.

89. S. Mockus įnešė, M. J. Vinikas parėmė SLA Kontrolės Komisijos rekomendaciją užprotokoluoti.

SLA Kontrolės Komisijos rekomendacija Centro Raštinės perkėlimo reikale

SLA Kontrolės Komisija turėjo pasitarimą rugsėjo 12 d., š. m. ir rado reikalingu pareikšti Pildomajai Tarybai kas seka:

Kadangi SLA Lėšų Fondas dabartiniu laiku veik išsisėmęs, neįmanoma tokias išlaidas pakelti.

Kadangi niekas jokiais įstatymais nė Valstijos Departamentas, nė Apdraudos Komisionierius jokio spaudimo nedaro ir jokio paliepimo neduoda kraustytis iš New Yorko.

Kadangi Pennsylvania valstijos didelė grupė SLA kuopų dideliu grieštumu stipriai protestuoja ir net ima legalius žygius neleisti SLA Centro raštinę kelti į Pittsburghą.

Kadangi šis sumanymas kelti SLA raštinę labai suerzino didelę dalį SLA narių.

Todel SLA Kontrolės Komisija numato, kad bandymas Pildomosios Tarybos perkelti Centro raštinę kur kitur iš New Yorko, sudarys Susivienijimui labai daug išlaidų, įtrauks į teismus, suskaldys kuopose narius ir gali privesti prie labai nepageidaujamų pasekų, nenaudai netik Susivienijimui, bet ir bendrai lietuviams.

Todel Kontrolės Komisija rekomenduoja, imant domėn kas aukščiau pasakyta, atidėti šį reikalą visiškai į šalį ir lai Centro raštinė palieka New Yorke iki valstijos Departamentas ir Apdraudos Komisionierius lieps Susivienijimui Centro raštinę kur kitur iš New Yorko iškelti.

J. V. Grinius,
SLA Kontrolės Komisijos pirmininkas.

Įnešimas balsuojama vardošaukiu.
Balsavo sekamai:
F. J. Bagočius susilaikė,
J. K. Mažukna prieš,
M. J. Vinikas už,
K. P. Gugis už,
S. Mockus už,
E. Mikužiutė už.

90. F. J. Bagočius referuoja apie SLA 7 kuopos suspenduotų trijų narių reikalą. Išklausius F. J. Bagočiaus pranešimą, J. K. Mažukna įnešė, E. Mikužiutė parėmė, kad prezidentas F. J. Bagočius praneštų SLA 7 kuopos, Pittston, Pa., suspenduotiems nariams, kad imant į atydą jog kuopa atsisakė kaipo pašalpgavė priimti velionio A. Lapeko pomirtinę, kad tos pomirtinės pinigai, atėmus $150 palaidojimo lėšoms, butų sugrąžinti į Centrą pagal Pennsylvania valstijos apdraudos departamento nuomonę pareikštą šiame reikale ir kad pinigai butų sugrąžinti nevėliau vasario 1 dienos, 1940 metų. To nepadarius, prez. F. J. Bagočius turi pranešti laiką ir dieną bylos kamantinėjimo laike sekančio Pildomosios Tarybos susirinkimo kovo mėnesy, 1940 metais.

Apsvarsčius, didžiuma balsų nutarta įnešimą priimti.

91. S. Mockus prašo interpretacijos, ar SLA prezidentas, be Pildomosios Tarybos nutarimo, gali užvesti forklozavimo bylą? Plačiai apie tai pasikalbėjus, prieita išvados, kad tai padaryti gali nepaprastuose atsitikimuose, kuomet SLA turtas atsiduria staigiame pavojuje, bet apie tai prezidentas turi raportuoti Pildomąjai Tarybai, kad Pildomoji Taryba tokį prezidento žingsnį ratifikuotų. Prezidentas, F. J. Bagočius, pateikė raportą, kad Petro Čapliko morgičius, kuris buvo išduotas kovo 1, 1937 m., ant farmos po numeriu 119-121 Brigham St., Hudson, Mass., sumoje $4,000, kuri tai paskola buvo sumažinta iki $3,400, pasirodė esanti pavojuje, nes užsilikę net $191.41 taksų už 1937 metus ir $661.69 taksų už 1938 metus buvo nemokėti, o Susivienijimui priklausanti $200 kovo 1 d. taipgi buvo nemokėti. Todel pasiremiant morgičiaus provizijomis ir vietiniais įstatymais, SLA interesų apsaugojimui gegužio 4 d., 1939 m., buvo pradėtas tos nuosavybės forklozavimas, bet pirm nustatyto laiko advokatas reprezentuojantis asmenis, su kuriais SLA nieko bendro neturėjo, apmokėjo morgičiui nustatytas forklozavimo išlaidas ir advokato kaštus, ir forklozavimas buvo sustabdytas. Užvilkti taksai ir Susivienijimui priklausanti suma buvo užmokėta ir dabar tas morgičius vėl yra geriausioje tvarkoje. Susivienijimui nebuvo jokių išlaidų.

Prezidento raportas priimtas.

92. S. Mockus įnešė, E. Mikužiutė parėmė priimti sekamą rezoliuciją reikale SLA Antro Pažangos Vajaus:

1. Atlyginimas organizatoriams tas pats, išskyrus 20 metų endowment, už kurį atlyginimas negali buti didesnis kaip 20 metų išmokėjimo.
2. Generalių organizatorių paskyrimas palikta nuožiurai Vajaus Vedėjo, pasitariant su kuopų ir apskričių veikėjais.
3. Dovanų vertė atsižymėjusiems organizatoriams ta pati. Dovanas daiktais parinkti palikta Pažangos Vajaus Vedėjui.
4. Atlyginimas generaliems organizatoriams tas pats.
5. Prie lietuviškos vajaus literaturos Pažangos Vajaus Vedėjui pavesta pagaminti ir atspausdinti knygelę anglų kalboje apie Susivienijimą ir apie lietuvius Amerikoje. Numatoma tokia knygelė turi but ne didesnė kaip 80 puslapių ir jos laida ne daugiau kaip 2,000 kopijų.
6. Pažangos Vajaus Vedėjas ofiso darbui ir toliau gali samdyti darbininkę, mokant jai tą pačią algą ($20 į savaitę) iš vajaus pajamų.
7. Kelionių išlaidoms paliekami tie patys apribojimai kaip buvo Pirmame Pažangos Vajuj.
8. Visos kitos Pažangos Vajaus Vedėjo pareigos ir įgaliojimai palieka tie patys.
9. Antras Pažangos Vajus yra skelbiamas nuo spalio 1 dienos 1939 m. iki birželio 1 d. 1940 metų.
10. Pažangos Vajaus Vedėju ant toliaus skiriamas Tėvynės redaktorius Kl. Jurgelionis, kurs apsiima dirbti be jokio ekstra atlyginimo.

Rezoliucija priimta vienbalsiai.

Vienuolikta sesija uždaryta 5 val. vakare.

SESIJA DVYLIKTA

Dvyliktą sesiją vice prez., J. K. Mažukna, atidarė 10:30 val. ryte, rugsėjo 17 d., 1939 m., Centro Raštinėje, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Sesijoje dalyvauja:
Vice prez. J. K. Mažukna,
Sekretorius M. J. Vinikas,
Iždininkas K. P. Gugis,
Iždo globėjai S. Mockus ir E. Mikužiutė.

Taipgi dalyvauja SLA Finansų Komisijos narys Ch. K. Pikielis ir vėlesnėje sesijos daly Kl. Jurgelionis.

93. Skaitomas protokolas sesijų šeštos, septintos, aštuntos, devintos, dešimtos ir vienuoliktos. K. P. Gugis įnešė, S. Mockus parėmė protokolą priimti, išskyrus tarimą No. 76, kurio galutinas priėmimas atidėta sekančiam Pildomosios Tarybos suvažiavimui. Protokolas, su ta pataisa, priimtas vienbalsiai.

(Daugiau bus)

Musų Korespondentai Apie Bendrą Lietuvių Veiklą Amerikoje

J. Budrio žodis Amerikos lietuviams pasakytas per radio stotį WCNW New Yorke spalio 14 dieną

Iš Lietuvos gavome žinią, kad tarp Lietuvos valstybės ir Sovietų Sąjungos spalio 10 dieną pasirašyta sutartis. Jos turinys jau paskelbtas spaudoje ir aš čia jos nekartosiu. Svarbiausias ir džiuginantis faktas yra, kad Lietuva atgauna savo istorinę sostinę Vilnių ir kai kuriuos apskričius. Tokiu budu dabartinės Lietuvos ribos praplečiamos ir, vieton 2,5 mil., Lietuva turės virš 3 mil. gyventojų. Iš Lietuvos gauta žinia, kad ten spalio 11 dieną visas kraštas pasipuošė tautinėmis vėliavomis. Kaune minių minios zmonių susirinko prie Vytauto Didžiojo Muziejaus, kur reiškė savo džiaugsmą ir padėką vyriausybei, kad iki šiol vedė išmintingą politiką, išsaugodama Lietuvą iš pražutingo Lietuvai karo ir pasiekė to, ką esamose sąlygose galima buvo pasiekti.

Jei visos Lietuvos žmonės, kuriuos pirmon eilėn naujos sąlygos paliečia, džiaugiasi Vilniaus atgavimu, tai mes čia neturime pagrindo manyti kitaip.

Per dvidešimts vienerius metus nuo Lietuvos atgimimo jos nepriklausomybė nekartą buvo bandyta, tačiau ji pavojų išvengdavo, o viduje atkakliai vedė kovą už savo žmonių gerovės kėlimą, švietimą ir sveikatingumą. Kiekvienas laisvo gyvenimo metas Lietuvą labiau stiprina ir cementuoja. Žinodami, kad Lietuva čjo išmintingu keliu iki šiai dienai, mes turime pasitikėti, kad ji taip pat tvarkysis ir budės savo nepriklausomybės sargyboje ir rytoj.

Dar pora dienų ir ateis toji laiminga valanda, kuomet Kauno ir Vilnijos lietuviai puls viens kitam į glėbį, paplus džiaugsmo ašaromis: išnyko musų brolius, seseris skyrusi siena, nėra kliučių laisvai vartoti savo kalbą, nuo šios valandos mes stovime po vienu stogu, po viena vėliava, dirbsime bendrai visos Lietuvos gerovei, bendrai budėsime ir ginsime Lietuvos laisvę. Daug vargo pakėlė musų broliai ir sesės vilniečiai per tuos dvidešimts metų, gyvendami posuniais po svetima valdžia, o paskutinis karas, kurio laimingai išvengė Lietuva juos, vilniečius, dar labiau nualino ir skaudžiai palietė — vyrai buvo pašaukti į karą ginti Lenkijos. Daugelis jų dar namo negryžo, o gal jau ir negryš. Juk musų kariuomenė įžengiant į Vilnių ir Vilniją turi atnešti su savim tučtuojaus ir pagelbą savo broliams. Tiek Lietuvos valdžia, tiek Lietuvos visuomenė duos ką išgalės. Jųs, brangųs tautiečiai, jau daug davėte visokiems savo tautos reikalams, tačiau, žinodamas jusų meilę Lietuvai, drystu ir šį kartą, toje džiaugsmo valandoje, kreiptis į jusų gerą lietuvišką širdį: padėkite ir jųs vilniečiams. Jusų gerą širdį jie mokės įvertinti.

Aukos Lietuvos pavilionui Pasaulinėje Parodoje išlaikyti

Skelbimas N 3

K. S. Karpius, Cleveland, Ohio, aukoja $2.00 ir surinko $51.00, viso $53.00

S. ir A. Mockai, So. Boston, Mass., aukoja $5.00 ir surinko $11.00, viso ---------- 16.00

Petras Aleksandravičius, Shenandoah, Pa. -- 5.00

W. J. Krencevičius -- 5.00

John F. Stanisky ---- 5.00

Adv. A. Kupka, Brockton, Mass. ---------- 10.00

Linden, N. J. Lietuvių Bendras Komitetas ---- 17.50

Marianapolio Kolegija, Thompson, Conn. ----- 25.00

Kun. J. Misius, Pittsburgh, Pa. ---------- 10.00

N. N. (prašęs neskelbti pavardės), New Haven, Conn. ---------- 50.00

Adv. Z. Šalnienė, So. Boston, Mass., surinko -- 9.00

A. J. Aleksis, Waterbury, Conn., aukoja $3.00, surinko $40.00, viso -- 43.00

Lietuvių Vaizbos Butas, Brooklyn, N. Y. ------- 10.00

SLA 4 apskritis, New Britain, Conn. ---------- 10.00

Lietuvos konsulatas Chicagoje, prisiuntė gautas aukas ---------- 246.00

Šv. Jurgio Draugystė, Brooklyn, New York -- 50.00

Edvardas Paulionis, Little Neck, New York 10.00

Alytaus Žydų Draugija, Boston, Mass. -------- 50.00

Lithuanian Merchants' Association, Philadelphia, Pa. ---------- 10.00

A. Jocis, Bridgeport, Conn. ---------- 2.00

Magd. Veiverienė, Bridgeport, Conn. ---------- 2.00

N. Arisonas, Stratford, Conn. ---------- 1.00

S. L. Zepėnas, Lawrence, Mass. ---------- 5.00

O. Lapienė, Babylon, N. Y., surinko ---------- 18.00

V. J. Atsimainymo Parapijos Šv. Vardo Draugija, Maspeth, N. Y. ---- 5.00

Dr. A. Petrika, Brooklyn, N. Y., be anksčiau paskelbtų, aukoja $2.00, surinko $12.00, viso ---- 14.00

J. Fr. Baltramaitis, Brooklyn, N. Y. ------ 3.00

Šv. Vincento Draugystė, Maspeth, New York 10.00

W. A. Meškunas, Scranton, Pa., aukoja $1.00, surinko $19.00, viso ----- 20.00

G. S. Cheleden, Pittsburgh, Pa., aukoja $10.00, surinko $20.00, viso --- 30.00

Lietuvos Dienos Komitetas, New York ---- 300.00

Kazys Dryža, Philadelphia, Pa., aukoja $2.00, surinko $25.00, viso --- 27.00

Adv. Elihu D. Stone, Boston, Mass. -------- 25.00

Lietuvos Vaizbos Butas, Pittsburgh, Pa. --- 25.00

Juozas Ambraziejus, Brooklyn, New York surinko ---------- 5.00

Charles K. Pikiel, Pittsburgh, Pa. ---------- 5.00

Ponai J. Grebliunai, Pittsburgh, Pa. -------- 2.00

Iš viso ---------- $1,133.50

Anksčiau paskelbta 413.00

Bendrai -------- $1,546.50

Džiugu matyti, kaip greit ir duosniai lietuviai paskubėjo su parama. Gen. konsulatas, nuoširdžiai dėkodamas visiems aukotojams, prašo visus asmenis, kurie dar negrąžino aukų lapus, skubiai juos sugrąžinti. Be to, praneša, kad, jei kiek pingų liks, jie bus skubiai pasiųsti į Lietuvą musų atgautos sostinės ir Vilnijos krašto išvargintiems broliams-sesėms sušelpti ir paremti. Lai pradžiugs jų širdys, kaip ir jųs rasite pasitenkinimo, kad aukojote kilniems tikslams.

Jonas Budrys,
Generalis konsulas.

Detroitiečių aukos Lietuvos pavilionui

Detroito lietuviai labai gyvai Lietuvos paviliono reikalu atsiliepė ir laike vienos savaitės surinko $205.00. Šitą gausią ir lietuvišką sumą suaukojo sekamieji asmens: Dr. J. J. Jonikaitis $15.00; po $10.00: V. Petrikas ir G. Stepanauskas; A. Šatulaitienė $6.00.

Po $5.00: J. Ligota, U. Willis, J. Sakalauskas, F. Motuzas, J. Bliss, J. W. Stanton, V. Kreuchunas, G. Uznis, A. J. Kudžius, S. Čiurlionytė-Douvan, W. Kurtz, J. Rukšenas, V. Jackiewicz, N. N., J. J. Smailis, J. Tamošiunas, J. Ambrose, V. Verneckienė ir Dereškevičių šeima.

R. Brachulis $4.00; po $3.00: P. Molis, M. Grinius, Dr. A. J. Andrews, F. Shiupis; po $2.00: J. M. Kudžius, O. Biuberienė, E. Paurazienė, J. Galenas, Wm. Kremblese, Dr. J. C. Peters, A. Conrad, J. Shires, M. Gravis, A. Wilkas, G. Pickwick, J. Missel, M. Andriliunaitė, M. Maita, P. Krick, R. Smailis, S. Ambrose; po $1.00: B. Druskauskienė, M. Šeirienė, M. Kasevičienė, A. Hill, N. Stark, R. Bilaitis, J. Kupstas, P. Markevičius, N. N.

Visiems aukotojams ir geraširdžiams darbuotojams Lietuvos konsulatas Chicagoje taria nuoširdžią padėką už tikrai lietuvišką, Amerikos geraširdingumu pripildytą jautrumą ir paviliono miniaturinės Lietuvos paramą.

Lietuvos Konsulatas,
100 East Bellevue Place,
Chicago, Illinois.

Žydai gelbės savuosius Vilniuje

Spalio 17 d. Lenkijos Žydų Federacija Amerikoje spalio 11 d. kreipėsi į Lietuvos generalį konsulą New Yorke, pasiulydama pagelbą Lenkijos žydams, pabėgusiems į Lietuvą.

Federacijos tikslas suregistruoti tos ryšies pabėgėlius. Tiem iš jų, kurie turi giminių S. A. V. ar kituose kraštuose, padėti surasti tuos gimines, parupinti įvaž. liudijimus ir sušelpti kelionei į pasirinktą kraštą. Tuo tarpu prašė sudaryti Lietuvoje mišrų komitetą, kuris atidarytų du registracijos biurus Kaune ir Vilniuje ir globotų tuos pabėgėlius, kuriam tikslui Federacija siųs tam komitetui reikalingos sumos.

Generalis konsulatas kabeliu perdavė tą pasiulymą Užsienių Reikalų Ministerijai Kaune, iš kur spalio 13 d. gautas sutikimas (principe) ir, kad komitetas, Federacijos prašant, sudarytas iš penkių lietuvių: b. min. pirm. Vlado Mirono, Valstybės Tarybos narių Jono Navako ir Jono Vileišio, Raud. Kryžiaus vice pirm. gyd. pulkininko Vlado Ingelevičiaus, buv. Raud. Kr. pirm. D-ro Roko Šliupo ir penkių žydų: adv. L. Garfunkelio, Idiše Štime redaktoriaus Dr. Rubino Rubinšteino, Žydų Centralinio Banko direktoriaus G. Volfo, Emigr. draug. "Hiasion" direktoriaus I. Rozovskio ir kariuomenės vyr. rabino Samuelio Sniegos.

G. K.

So. Boston, Mass.

Piliečių Kliubo 40 metų sukaktuvių paminėjimas ir adv. Jono Grigaliaus pagerbimas

"Graži ateitis — sunki pradžia" prisimena Vilniaus kraštą ir Lietuvių Piliečių Kliubo veiklą. Šių dienų žinios be abejo, džiugina kiekvieną lietuvį. Laikraščiai ir radio praneša, kad Lietuva atgauna Vilnių! Per 20 metų nuskriausti Vilniaus krašto lietuviai atvaduoti. Dvidešimts metų persekiojimas užbaigtas. Vilnius ir vėl **Lietuvos sostinė!**

Tas pats džiaugsmas ir Bostono lietuvius džiugina kitu paminėjimu. Jau 40 metų kaip Bostono apielinkės lietuviai suorganizavo Ukėsų Kliubą. So. Bostono kliubas taip pat turėjo sunkią praeitį, kaip ir kitų lietuvių kolonijų kliubai, pergyveno sunkius laikus, bedarbę, krizę ir persekiojimą skaitlingesnių tautų.

So. Bostono Piliečių Kliubas parėmė jaunuolius sporte, finansuodamas basket-ball, soft-ball žaislus, politikoj įgilino šaknis didesne įtekme, perremontavo nuosavo namo parengimų ir susirinkimų svetaines išleidžiant apie $3,000 tam tikslui, "kliubruimį" sumodernizavo nauju šaldytuvu, nauju baru, padidino ir pagražino kliubruimio svetainę. Kliubruimo svetainės mėlsvai išdabinta ir graži priėmimui šimtams kliubo narių ir draugų. Ateitis išrodo gera, nes kliubas tvirtas, turėdamas arti tukstančio narių savo skaičiuje.

Tai tikrai turime kuo pasidžiaugti. Dabar nariai pradeda naują progreso lapą savo istorijos. So. Bostono Lietuvių Piliečių Kliubas surengė savo "Padėkavonės Dieną", 40 metų sukaktuves ir paminėjimą sekmadienio vakare, spalio 22 dieną. Šiame paminėjime buvo vakarienė su gražia muzikališka programa.

Steponas Minkus.

Philadelphia, Pa.

Reikale lietuvių ukio ir Country Club

Jau praėjo karšta vasara ir sugryžom į miestą iš savo vasarnamių. Tie, kurie neturėjo savo vasarnamių, buvo sunkiai nuvarginti nuo šilto, dušnaus miesto oro. Už tai mums yra reikalingas ukis ir "country club", kur kiekvienas galėtų nuvažiuoti į tyrą orą.

Kiekvienas gali suprasti, kad iš seno krašto jau net visiškai nebeatvažiuoja musų viengenčių, o čia gimę ir augę atsiskiria nuo musų. Jeigu mes nepatrauksim prie savęs lietuvius čia gimusius ir augusius — musų tauta čia ir musų tie visi kliubai ir visos draugystės Philadelphijoj grei tai išnyks. Kad pritraukti čia gimusius ir augusius, mes turim nupirkti gražų ukį ir įrengti gražų "country club".

Jau daug kartų aš rašiau ir ant visokių susirinkimų sakiau, kad yra surasta gražus ukis kur kada gyveno milionierius ir kurį dabar galima nupirkti už prieinamą kainą. Ant to ukio yra sveikiausias klimatas. Pusę to ukio nupirko Delaware County, kur dabar įrengė Health Resort. Antroj pusėj, kuri dar randasi ant pardavimo, yra gražųs sodnai; iš vienos pusės dideli miškai kur nesimato.nė laukų, nė trobėsių. Vidury to ukio randasi didelis namas, kurį galima paversti į "country club" ir atskirai nuo to namo dar randasi du gražųs akmeniniai namai, kuriuose galima užlaikyti savo lietuvius bedarbius kol jiems suras arba jie patys susiras sau darbo.

Jeigu mes nupirksime tą vietą ir įrengsime tenai "country club", iškaščių del užlaikymo daugiau nebus. Tenai įrengsime "First Class Restaurant & Bar", kur daugybė žmonių atvažiuos žiemą ir vasarą ir padarys didelį biznį del apmokėjimo visų iškaščių. Taipgi vasaros laike bus galima laikyti didelius piknikus, kurie taipgi atneš geras įplaukas.

Privažiavimas prie tos vietos yra labai geras: iš vienos pusės praeina Highway, kur dažnai vaikščioja busai ir automobiliai, o iš kitos pusės praeina gatvekariai, kurie už tą patį tikietą nuveža į tą vietą.

Gerbiamieji, kuriems rupi sava sveikata ir ateitis Amerikos lietuvių, taipgi likimas musų visų kliubų ir lietuvių draugysčių, mes turime tuojau nupirkti tą vietą, nes kitaip ją gal nupirkti kitos tautos ir mes tada nerasime kitos tokios vietos.

Dr. Ignotas Stankus.

Waterbury, Conn.

Iš Waterburio lietuvių biznierių darbuotės

Waterburio lietuvių kolonija gana didelė ir čia mes turime gražų skaičių lietuvių biznierių. Iš jų nekurie ir gana pasiturinti ir pasekmingi biznieriai. 1930 metais lietuviai biznieriai susirupino, kaip ir kokiu budu butų galima jų biznį dar geriau sustiprinti. Pasitarė vieni su kitais ir suorganizavo lietuvių biznierių ir profesionalų organizaciją, vardu Lietuvių Vaizbos Butas. Bet po trijų metų veikimo, L. V. Butas apsnudo veikime, o 1935 metais ir vėl atbudo ir pradėjo gyviau darbuotis. Narių skaičius siekė apie 137, ir tai buvo gražus skaičius biznierių vienoj lietuvių kolonijjo, nors dar ne visi priklausė prie šios organizacijos.

Toliau, didžiuma biznierių susirupino, kaip ir kokiu budu jie galėtų savo žmones įtikinti, kad daugiau pirktų pas savuosius. Po pasikalbėjimų, įsteigė L. V. Buto radio pusvalandį. Atsirado gabių vaikinų ir merginų, gana gabių muzikoj. Jų didžiuma yra sunųs ir dukterys V. Buto narių biznierių. Suorganizavo chorą, kuris turi 40 narių ir jau išpildė 97 radio programus kartą į savaitę be pertraukos. Po kiek laiko iškilo kalbos, kam V. Butui reikalinga radio programas? Kam jiems reikalingas choras? L. V. Butas suorganizavo radio chorą ir vykdo lietuvišką radio programą ne tikslu kad kam nors pakenkti, bet kad lietuvius paraginti susiprasti ir nenešti savo centus svetimtaučiui, bet daugiau atjausti savuosius ir kada yra reikalas, kreiptis pas savuosius ir palaikyti biznio apyvartą tarpe savųjų. Gal jųs sakysite: "O ką man tie lietuviai duoda, kad aš pas juos eičiau pirkti?" Bet čia reikia savęs paklausti: "O ką svetimtautis tamstoms duoda, kada jųs bėgate pro lietuvio krautuvę pas jį?" Nugi — nieko. Mes turėtume atminti, kada mes parengiam kokius nors parengimus del sukėlimo pinigų kokiam nors tikslui — kur mes pirmiausia kreipiamės aukų? Ar ne pas lietuvius biznierius? Ir turim pripažinti, kad jie niekados neatsisako su pagelba. Bet kada mums prisieina kad mes juos atsimintume, tai jau čia kitas klausimas, ir dažniausia bėgame pas svetimtaučius, o lietuvius visai pamirštame. Ir netik pamirštame, bet yra atsitikimų kur viešai išėję juos boikotuojame. Tiesa, ne visi lietuviai taip elgiasi, nes didžiumoj yra nuoširdžių žmonių, kurie atjaučia lietuvybę, didžiuojasi lietuvių biznierių pasekmingu gyvenimu ir juos remia. Tai yra pagirtinas darbas. Bet yra burys lietuvių, kuriems truksta supratimo, nuoširdumo ir vienybės. O tas tai ir yra musų didžiausias priešas. Ir tik delto tapo įkurta L. V. Buto radio pusvalandis, kad mes galėtume tuos žmones paskatinti ir kartu juos palinksminti su lietuviškom dainelėm, kalbelėm ir tt.

L. V. Butas turi Moterų Auxiliary, kurios labai uoliai darbuojasi ir rupinasi netik lietuvių biznio reikalais, bet ir visų lietuvių gražiu ir doru veikimu. Tiesa, svetimtaučiai gėrisi iš mųs gražių darbų, bet mes lietuviai tai dar vis nemokame įvertinti patys savo gražių darbų. Neatsižvelgus į visa tai yra žymi pažanga padaryta, ir aš esu tikras, kad ateity L. V. Buto užsibrėžimas ir jų darbuotė nepaliks be vertės.

Dr. Colney.

New Haven, Conn.

Atsidarė lietuviška mokykla

Smagu yra pranešti, kad lietuviška mokykla atsidarė spalio 14 d. ir bus pamokos kiekvieno seštadienio rytą, nuo 9:30 iki 12, Lietuvių Svetainėje, 243 Front St. Mokytojauja p-lė Ona Lisajutė.

Butų labai gražu, kad visi kreiptumet domę į taip brangų kulturišką darbą, t. y. augintumet savo vaikus lietuviškoj dvasioj, duodami progą jiems pažinti lietuvių kalbą, rašybą ir istoriją. Kiekvienas iš mųs geidžiame, kad daugiau už mus žinotų ir geriau bei naudingiau tiktų pasauliui musų jaunoji karta.

Gal mes patys neturėjome tokios progos geriau susipažinti su musų kalba, rašyba ir istorija, todel stengkimės nors savo sunus ir dukteris supažindinti su musų tėvyne, jos dabarčia ir praeičia. O kas svarbiausia, tai stengkimės, kad musų sunųs ir dukterys mokėtų lietuviškai kalbėti, rašyti ir skaityti. Jie mums bus už tai dėkingi. Taigi, valio lietuviška mokykla! Tegul prisipildo mokyklos kambariai lietuvių jaunuoliais mokiniais!

M. J. Vokietaitis.

Detroit, Mich.

Dainą mylinčių dėmesiui

Kadangi visara jau praėjo ir piknikų sezonas jau užsibaigė, tai visos draugijos rengiasi prie žieminių parengimų. Vasaros metu visas judėjimas buvo sumažėjęs, nes žmonės išvažinėdavo į visus kraštus pakvėpuoti tyru oru ir pasigėrėti gamtos grožybėmis. Bet dabar vėl visas judėjimas atgis ir vieni su kitais dažniau galės pasimatyti svetainių parengimuose.

Vasaros karščiams užėjus, kiekvienas bando turėti vakacijas. Taigi ir Detroito Lietuvių Dailės choras neturėjo pamokų vasaros laiku ir visi turėjo progos pasilsėti. Bet dabar Dailės Choras subruzdo veikti ir net visus Detroito ir apielinkės lietuvius nustebino. Spalio 1 dieną Dailės Choras turėjo pirmas pamokas su nauju mokytoju, gerbiamu muziku A. Kvedaru, kuris čia atvyko iš Chicagos. Gerbiamas A. Kvedaras yra gabus, darbštus ir pilnas energijos chorvedis. Jis yra plačiai žinomas tarpe Amerikos lietuvių ir yra priskaitomas prie pirmaeilių chorvedžių. Dabar Dailės Choro nariai yra visi linksmi ir visi patenkinti, turėdami tokį gabų ir darbštų mokytoją. Taipgi ir daug naujų narių prisirašė. Aš tikiu, kad Dailės Choras sutrauks Detroito geriausius dainininkus ir padarys vieną iš geriausių chorų Detroite. Dabar yra visiems gera proga prisirašyti prie Dailės Choro, nes yra besališkas. Ypač čia gimusiam jaunimui gera proga prisidėti. Pamokos buna sekmadieniais 2 val. po pietų, International Center, YWCA, 2431 East Grand Blvd.

A. Kvedaras netolimoj ateity atsidarys muzikos studiją. Kurie norite balsą lavinti arba muzikantais buti, tai Antanas Kvedaras yra specialistas tame darbe. Del platesnių žinių klausykitės Dailės Choro radio kiekvieną šeštadienį, 5 val. po pietų, iš stoties WMBC.

P. Kučinskas.

Lawrence, Mass.

Paminėjimas 20 metų sukaktuvių

Musų mieste didžiausia lietuvių organizacija, tai Lietuvių Ukėsų Kliubas, kuris turi apie 400 narių įvairių pažiurų. Pastaruoju laiku daug čia augusio jaunimo prisirašė ir užima komitete vietas, kaip tai: Julius Žuraulia pirmininkas ir pirmininko pagelbininkas Rapolas Mikolaitis.

L. U. Kliubas insikorporavo 1907 m. Namas su svetaine ir daugeliu kambarių pirkta 1919 metais. Šiemet sukaiko 20 metų nuo namo pirkimo. Namas randasi 41 Berkeley St.

Spalio 7 d. buvo surengta balius. Žmonių buvo pilna svetainė. Taip pat daug ir jaunimo. Spalio 8 d. buvo surengta vakarienė. Prieš vakarienę buvo kalbėtojų profesionalų ir narių, kurie išsireiškė savo nuomonę. Pirm. J. Žuraulia pirmiausia iššaukė kliubo senus narius pakalbėti: G. Semsis, A. Snapauskas, P. Aurila, adv. F. J. Bobblis, kun. A. E. Babunas, A. Palskis, Dr. C. J. Mikolaitis, J. Urbonas, adv. W. Kiaršis, A. F. Sweetra, Dr. P. Oskar, R. Mikolaitis, taipgi miesto valdininkai.

Žmonių dalyvavo gal but apie 5—600. Vakarienė buvo visais atžvilgiais pasekminga.

Visos didžiulės savišalpos draugijos ir mažos kuopelės laiko savo susirinkimus ir rengia įvairius parengimus Lietuvių Ukėsų Kliubo svetainėje.

M. Stakionis.

Tėvynės Mylėtojų Draugijos atsišaukimas

Pagelbėkim Vilnijos broliams

Gryžus Vilnijos krašto lietuviams prie savo motinos, daug ko jiems truksta; apart kito, jiems stoka dvasiško maisto, literaturos, knygų, be ko neįmanoma reikalinga kulturinė pažanga.

Tėvynės Mylėtojų Draugija turi dar apie 20 didelių skrynių įvairios literaturos, bet neturi lėšų persiuntimui. Ji tas knygas aukoja Vilnijos krašto lietuviams, visiškai nemokamai, bet neturi galimumo jas neturtingiesiems musų broliams į rankas įteikti.

Tatai šiuo kreipiamės prie jųs mieli broliai, kad jųs pagelbėtumet TMD išdalinti šitą literaturą vilniečiams. Yra reikalingi pinigai tinkamam sukrovimui šitų knygų į tvirtas skrynias, apdraudimui ir persiuntimui į Vilnių. Kadangi Vilniaus kulturinės organizacijos neturtingos, tai reikalinga ir ten pasiųsti kiek norint pinigų tos literaturos distribucijai po miestelius ir kaimus, po knygynus. Delto pasitikime, kad jųs mums pagelbėsite, prisidėsite su doleriu kitu paaukodami tam tikslui.

Čekius ar Money Orderius išrašykite šiaip:

Tėvynės Mylėtojų Draugija

ir siųskite centro sekretoriaus adresu šiaip:

Mr. M. Kasparaitis,
1827 Linden Ave.,
Racine, Wis.

A. B. Strimaitis,
Tėvynės Mylėtojų
Draugijos knygius.

Žinios iš Lietuvos

Lietuvos-Rusijos rubežiai

Oficialiomis žiniomis naujoji Lietuvos siena rytuose prasideda prie Latvijos ribos ir eina Drukšių ežero rytiniu pakraščiu, Drukšių miestelį palikdama jiems; toliau pro Kismenus (mums), pro Daugliškių stotį (jiems) į vakarus nuo Švenčionių, kurie liko jiems, — pro Buivydžius (mums), pro Šumską, Tabariškius, Jankunus, Eišiškes, Dainavą (visi mums) ir toliau Ulos upe į vakarus ligi taip vadinamos buvusios administracijos linijos, — toliau ta linija kaip seniau, paliekant Gardiną už tos linijos

L. P-bė.

Pirmiau sausra, dabar lietus

Pirmiau Vilkaviškio apielinkių gyventojams, ypač ukininkams, daug rupesčio sukėlė besitęsianti sausra. Svarbiausia, kad nudžiuvus želmenims gyvuliai jau neturėjo ko ėsti, o kietesnėse žemėse nebuvo galima suarti lysių ir pasėti žiemkenčius. Visi nekantraudami laukė lietaus. O jo sulaukę nepaprastai nudžiugo. Pet prasidėjęs lietus su mažomis pertraukomis pila jau antra savaitė ir žemę taip įmirkdė. kad dabar jau del šlapumo negalima nei artį nei akėti. Del šlapumo molėtose bei dumblėtose žemėse yra sunkus ir bulvių nukasimas bei cukrinių runkelių nuėmimas. (L. A.)

Per mėnesį tik 5 susisiekimo nelaimės

Šią vasarą birželio ir liepos mėn. Kaune kasdien budavo 2—5 mažesnės ar didesnės susisiekimo nelaimės. Rugpjučio mėn. pradžioje jų skaičius pradėjo mažėti. Rugsėjo pradžioje visuose ruožuose sumažėjus automobilių skaičiui, nelaimių skaičius dar labiau sumažėjo. Šiemet nuo rugpjučio mėn. pabaigos ligi dabar Kauno mieste tejvyko tik 5 susisiekimo nelaimės ir tai be žmonių aukų. Keli žmones lengvai sužeisti. Pernai rugpjučio ir rugsėjo mėn., t. y. per tą laiką, susisiekimo nelaimių Kaune ir apielinkėse buvo kelios dešimtys. (L. A.)

Baigtas Kauno — Prienų plento remontas

Šią vasarą Kauno—Prienų plentas buvo remontuojamas net keliose vietose. Ties Išlauža — prie Jesios upės išpilta keli šimtai m. visai naujo plento. Mat, toje vietoje reikėjo ištiesinti labai pavojingą vingį, o be to teko nukasti aukštus šlaitus.

Be to, kurį laiką plentu remonte darbui užtruko ir Garliavos—Maisto ruože. Ten nemaža dalis plento yra išklota lituko plytelėmis. Vietomis buvo atsiradę sugedimų, tad sudužusios plytelės buvo pakeistos naujomis. Jų tame plente prie remonto darbų sunaudota keliolika tukstančių.

Šie darbai jau baigti, tad kelionė iš Kauno į Prienus bus daug geresnė nei anksčiau.

(L. A.)

Ištvirkavimo namų byla

Pernai kriminalinė policija buvo susekusi Vilniaus gatvėje Šiauliuose slaptus ištvirkavimo namus, kurių bylą rugsėjo 20 d. sprendė Šiaulių apygardos teismas. Kaltinamoji Stasė Žalimienė nubausta 1 metais papr. kalėjimo, bet nuo bausmės lygtinai atleista, jei per 4 metus nenusikals. Kitas kaltinamasis pripažintas nekaltu ir išteisintas. Byla buvo sprendžiama prie uždarų durų. (L. Ž.)

120 naujų grietinės nugriebimo punktų

Pieno Centro paruošiamoji komisija yra išdavusi apie 120 leidimų steigti naujus grietinės nugriebimo punktus. Daugelis jų jau įsteigti. Per 60 grietinės nugriebimo punktų leista steigti su pašalpomis.

(L. A.)

Sunki pieno ukio ateitis

Šiais metais Rokiškio apskrityje visai neužderėjo dobilai; šieno ir kitų pašarų taip pat žymiai mažiau ukininkai turi. Del sauso oro dauguma ukininkų jau neturi kur ganyti gyvulių, nes vietomis jau du mėnesiai kaip nebuvo lietaus. Vietomis vandenį gyvuliams girdyti veža 4—5 kilometrus. Artėjant rudeniui bei žiemai, gali buti dar sunkiau, nes del pašavo stokos jau dabartiniu laiku daug parduoda gyvulių, kurie yra gana pigus.

Daugumoje grietinės nugr. punktų pienas jau sumažėjo iki 40—50% ir yra galimybės tikėti, kad dar mažės. Tuo budu Rokiškio ukininkų pelningoji ukio šaka — pieno ukis junta "krizę", del to junta ir ukininko "kišenė".

Pašaro atžvilgiu ukininkams ši žiema bus labai sunki. (L. A.)

Daug laukinių ančių

Šią vasarą musų krašto pelkėse ir ežeruose išsiperėjo šimtai įvairių rųšių laukinių paukščių. Ypačia i daug šių paukščių atsirado Daugų, Žuvintos, Metelių ir Zarasų krašto ežeruose. Dabar ežeruose matyti beplaukiojant didelius burius laukinių ančių. Jos gana nebailios, nes šį rudenį tik retai kada pasirodo medžiotojai. (L. A.)

Išspręstas klaipėdiečių pilietybės klausimas

Šiomis dienomis "Z. B." rašo, kad remiantis nesenai pasirašyta Lietuvos Vokietijos sutartimi del klaipėdiečių pilietybės, šis klausimas esąs išsprpęstas taip: tie Klaipėdos krašto gyventojai, kurie Klaipėdos krašte gyveno ir prieš Klaipėdos prijungimą prie Lietuvos, t. y., ligi 1923 metų, laikomi Vokietijos piliečiais. Vėliau po 1923 m. atvykusieji į Klaipėdos kraštą ir įsigiję autonominio krašto vidaus pasus — laikomi Lietuvos piliečiais arba svetimšaliais, jeigu Klaipėdos kr. pasilieka gyventi. (L. A.)

Lipdo didžiulę "Lietuvos mokyklą"

Skulptorius Petras Rimša nesenai lankėsi užsienyje, kur iš bronzos atliedino savo žymesnį "Lietuvos Mokyklos" kurinį. Dabar skulptorius pradėjo lipdyti tą kurinį didelio formato. Lietuvos mokykla arti 2 m. aukštumo. Nors šis kurinys turės savo pirmykštę išvaizdą, tačiau jame bus ir kai kurių smulkių pakeitimų.

(L. A.)

Šių metų universiteto senatas

Šiais metais Vytauto Didžiojo Universiteto senatą sudaro rektorius prof. St. Šalkauskis, prorektorius prof. Pr. Jodelė, teologijos filosofijos dekanas prof. Dr. P. Malakauskis ir f-to sekretorius doc. Dr. Z. Ivinskis; humanitarinių m-lų f-to dekanas prof. M. Biržiška ir sekret. doc. P. Augustaitis; teisių fakulteto dek. prof. Dr. A. Janulaitis ir sekretorius prof. Dr. P. Šalcius; matematikos gamtos fak-to dekanas prof. Z. Žemaitis ir sekr. doc. P. Katilius; medicinos fakulteto dek. prof. Dr. Vl. Lašas ir sekr. doc. Dr. Br. Sidaravičius ir technikos fakulteto dekanas prof. K. Vasiliauskas ir fakulteto sekretorius prof. V. Mošinskis. Universiteto sekretorius yra prof. A. Purėnas.

(L. A.)

Už arkliavagystę 5 metai kalėjimo

Kaišiadoryse buvo pavogtas policininko Urbonavičiaus 600 lt. vertės arklys. Po kurio laiko Onuškio policija sulaikė vagį Balį Voverį su vogtu arkliu. Bet arklys buvo labai suskurdęs, jį pardavus tegauta vos 200 lt. Kadangi Voverys jau du kartus baustas už arklių vogimą, dabar nubaustas 5 metais sunk. darbų kalėjimo. Be to, iš jo policininkui Urkonavičiui priteista 325 lt. nuostolių už arklio suvarginimą. (L. A.)

Norėjo pinigų

Šeiminiškių k. Miniauskas-Minevskis Alfonsas sugalvojo daugiau pasiturintiems ukininkams rašinėti grasinančius laiškus, reikalaudamas nurodomon vieton nunešti pinigų ir nepranešinėti policijai. Tokių laiškų jis prirašė net 3: viename reikalavo 100 lt., kitame — 200 lt., trečiame 300 lt. Už neišpildymą reikalavimų ar pranešimą policijai buvo grasoma sudeginti ukius ir mirtim.

Policija išaiškino, kad tai nepilnamečio Miniausko darbas.

Rugsėjo 23 d. Utenoje Panevėžio apygardos teismas nubaudė pusantrų metų s. d. kalėjimo, bet kaip nepilnamečiui 1/3 numetė. (L. Ž.)

Antrą kartą buvo pražydę kaštonai

Laisvės Alėjos ir Vytauto prospekto sankryžoje ties laikraščių kioska Kaune buvo pražydęs didelis kaštonas. Medis turėjo tiek žiedų, kiek jų turėjo pavasarį. Vytauto kalno viename sode taip pat antrą kartą buvo pražydę du šios rųšies medžiai. Tai gana retas atsitikimas, kad rudens metu antrą kartą žydi kaštonai. (L. A.)

Į Kauną atgabenama daug kaimiškos duonos

Jau anksčiau Kauno apielinkių ukininkai atgabendavo parduoti kaimiškos duonos ne tik į turgus, bet ir į parduotuves. Kai kurie kauniečiai valgydavo tik kaimišką rupių miltų ruginę duoną ir už ją mokėdavo tiek pat, kiek už kitos rųšies duoną. Dabar Kauno mieste padidėjus duonos pareikalavimui Zapyškio, Jonavos, Garliavos ir A. Panemunės apielinkių ukininkai kaimiškos duonos pradėjo gabenti žymiai daugiau.

Ukininkai parduodamą duoną kepa iš naujo derliaus rugių. (L. A.)

Išgabenta prekių iš Lietuvos

Rugpjučio mėn. iš Lietuvos buvo išgabenta prekių už 20,1 mil. litų, o įgabenta už 17,6 milionų. Balansas rugpjučio mėnesį aktyvus 2,5 milionų litų. (E.)

Kainų tvarkytojas nubaudė

Rugsėjo 23 dieną Kainų Tvarkytojas nubaudė už kainų kėlimą, prekių slėpimą, derybas ir kitų jo įsakymų nevykdymą Šiaulių prekybininkus Šiję Treismaną 1,000 litų, Giršą Ferkiną 1,000 litų, Motelį Farberį 500 litų ir 13 kitų smulkesnėmis baudomis.

(L. A.)

Klaipėdoje girtų fotografijas viešai išstatys

Klaipėdos policijos viršininkas vietos spaudoje paskelbė, kad siekiant sudrausminti tuos žmones, kurie ir karo metu nesiliauja girtavę, visi viešai pasirodę girti bus sulaikomi ir areštinėje laikomi ligi jiems reikės kitą dieną eiti į darbą. Prieš paleidžiant iš areštinės jie bus nufotografuoti ir jų fotografijos aštuonias dienas viešai išstatytos prie policijos įstaigos specialiai įrengtame lange. Prie fotografijų bus pavardė ir vardas. Restoranai, barai ir kitos prekybos įmonės, kurios girtiems parduos alkoholinių gėrimų, bus uždarytos.

(L. A.)

Nauji darbininkų vaikams darželiai

Motinos ir vaikų globos organizacijos, norėdamos motinoms darbininkėms padėti susidariusioje sunkesnėje buklėje steigia Šančiuose ir Vilijam polėje naujus darbininkų vaikams darželius.

Patirta, kad tokį darželį yra numatoma steigti ir Aleksote, kur taip pat gyvena daug darbininkų. (L. Ž.)

157 kuno kulturos mokytojai

Šiuo metu visose Lietuvos vidurinėse ir specialinėse mokyklose dirba iš viso 157 kuno kulturos mokytojai. Iš jų vyrų yra 72, moterų 85. Išsimokslinimo atžvilgiu kuno kulturos mokytojai taip skirstosi: moterų — cenzuotų 53, necenzuotų 19; vyrų — cenzuotų 60, necenzuotų 25.

Kaip matome, kuno kulturos darbui mokyklose dar toli gražu neužtenka pasirengusių vadovų. (A. L.)

Daugiau studentų į medicinos fakultetą

Švietimo ministerio sutikimu, į medicinos fak. leista kasmet priimti naujų studentų į medicinos skyrių 90 ir į odontologijos ir formacijos — po 30. Įstojančiųjų skaičius aprėžiamas, nes kitaip, sunku butų visiems normaliai atlikti praktikos darbus, be kurių studijuojant mediciną negalima išsiversti. Bet pernai rudenį per maža buvo tinkamų kandidatų ir vien nurodytoji norma nebuvo išnaudota, todel šiemet priimti po 10 studentų daugiau į medicinos ir odontologijos skyrius. Šiuo metu fakultetas baigia svarstyti vėliau padavusių kandidatų prašymus ir tikrinti jų

Granata užmušė du jaunuolius

Rugsėjo 19 d. 10 val. ryto Ukmergėje Mildos gatvės 9 nr, Aleksas Auglys, 18 metų, ir jo sesuo Leonora, 9 m., savo bute krapštė rastą kiaušinio formos granatą, kuri sprogusi užmušė abudu jaunuolius. Granatą ištyrus, rasta lenkų gamybos. Augliai ją rado Sodų gatvėje, mokyklos kieme, pamestą patvoryje. Toje mokykloje laikomi internuoti lenkų karininkai. (E.)

žmonių prieauglius

Per pirmuosius 7 mėnesius, nuo sausio iki liepos pabaigos šiemet Lietuvoje buvo 12,034 jungtuvės (1938 m. buvo 12,204, 1937 m. buvo 10,968), gimė 33,301 kudikis (1938 m. 33,389, 1937 m. 32,454), mirė 20,614 (1938 m. 17,149, 1937 m. 19,333) ir priaugo 12,687 asmenys (1938 m. priaugo 16,240, 1937 m. 13,121). Per vieną liepos mėnesį šiemet priaugo 2,397 (1938 m. priaugo per tą patį mėn. 2,536, 1937 m. 2,026). (E.)

Susisiekimas su Amerika

Pirmomis karo dienomis išvykimas iš Lietuvos į Ameriką buvo susitrukdęs ir keliolika keleivių turėjo, nespėję į laivą įsėsti, vėl sugryžti. Taciau susisiekimas su Suv. Valstijoms ir kitais užjurio kraštais nenutruko. Jis palaikomas Švedų Amerikos linijos ir vienos olandų laivų linijos. Dabar vykstantieji arba išvykstantieji į Ameriką važiuoja per Rygą, Taliną, Helsinkį į Stockholmą, Švedijoj, o iš čia į švedų uostą Gotebergą, iš kur laivai plaukioja į Šiaurės Ameriką ir atgal. Jau karui prasidėjus šiais keliais iš Amerikos Suvienytų Valst. atvyko į Lietuvą keliolika žmonių ir išvyko apie 50. Del draudimo premijų pakėlimo laivams, susisiekimas kiek pabrango. (E.)

Aukštojo mokslo pripažinti laipsniai

Lietuvos V. D. universitetas iki šio pavasario semestro yra pripažinęs aukštojo mokslo laipsnius 3,144 asmenims, o šio pavasario semestre 238 asmenims, iš viso iki šiol 3,382 asmenims. Vien teisių fakultetas pripažino 1,106 diplomus. 1939 metų pavasario semestre buvo 2,893 studentai, iš kurių tikrų studentų 2,576 ir laisvų klausytojų 317. Daugiausiai teisių ir medicinos fakultetuose. (E.)

Kiaušinių eksportas

Kad nepaisant del karo kaimynystėje susidariusių sunkumų, Lietuvos eksportas ir importas nėra pašlijęs, o kai kuriose srityse eina visiškai normaliai, parodo kad ir kiaušinių eksportas. Rugsėjo 11—17 dienomis savaitę Pieno Centras išvežė 1,674,000 kiaušinių. Pernai per tą patį laiką buvo išvežta 1,690,000. Viso šiemet ligi šiol į užsienį išvežta 92,081,880 kiaušiniai. Pernai per tą patį laiką buvo išvežta 82,239,888 kiaušiniai. (E.)

Vaisių sulčių fabrikas

Pieno Centras jau pastatė vaisių sulčių fabriką Kaune. Baigiamos įmontuoti mašinos ir greitu laiku pradės veikti. (E.)

Kuopų Susirinkimai

NEW YORK, N. Y. — SLA 126 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks lapkričio 3 dieną, 8 valandą vakare, SLA Centro Raštinėje, 307 W. 30-th St., New York City. Visi nariai ir narės malonėkite dalyvauti ir užsimokėti mėnesines mokestis, kad neliktumet suspenduoti. Ateidami atsiveskite savo draugus. Drauges ir pažystamus prirašyti prie SLA 126 kuopos, nes dabar eina Antras Pažangos Vajus ir nariai yra priimami į SLA be jokio įstojimo. **A. Pupeliutė**, sekr.

LAWRENCE, MASS. — SLA 41 kuopos susirinkimas yra nukeliamas viena savaite vėliau, tai yra į lapkričio 12 d., 2 val. po pietų, priprastoj vietoj. Susirinkimas perkeltas del to, kad musų atstovai vyksta į SLA antro apskričio suvažiavimą pirmą sekmadienį ir jie negalėtų dalyvauti kuopos susirinkime. Malonėkite visi skaitlingai susirinkime dalyvauti ir išgirsti delegatų raportus iš apskričio suvažiavimo. Taipgi nepamirškite užsimokėti duokles, kad neliktumet suspenduoti. **A. Bagdonas**, sekr.

SHENANDOAH, PA. — SLA 23 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks lapkričio 5 d., 2 valandą po pietų, Eagen's svetainėje, Main ir Centre gatvių. Visi nariai ir narės kviečiami dalyvauti ir atlikti savo pareigą. Šiame susirinkime bus balsavimai Centro kėlimo vietos ir nominuojami kandidatai į Pildomosios Tarybos urėdus. Už nesilankymą busite baudžiami pinigiška bausme. Ateidami atsiveskite savo draugus ir pažystamus prisirašyti prie SLA 23 kuopos.

J. K. Urbonas, sekr.

CARNEGIE, PA. — SLA 128 kuopos paprasti mėnesiniai susirinkimai įvyksta kas antrą sekmadienį kiekvieno mėnesio po pirmai dienai, 2 val. po piet. Visi nariai butinai susirinkimuose dalyvaukite ir užsimokėkite savo mėnesines duokies, kad neliktumet suspenduoti. Susirinkimai įvyksta pas Šiurmaičius, 708 Doolittle, St., East Carnegie, Pa.

E. K. Šiurmaitienė, sekr.

NANTICOKE, PA. — SLA 12 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks lapkričio 5 d., 1:30 val. po pietų, priprastoj vietoj. Nepamirškite visi draugai atsilankyti, nes yra svarbių dalykų aptarimui. Taipgi bus balsavimas Centro perkėlimo reikale. Taipgi užsimokėkite savo mėnesines mokestis, kad neliktumet suspenduoti. Atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA 12 kuopos. **B. Kvedaravičius**, sekr.

SEBASTOPOL, PA. — SLA 203 kuopos susirinkimas įvyks lapkričio 4 d., 7 val. vakare, Antano Pečiulionio, Jr. svetainėje. Visi kuopos nariai ir narės malonėkite atsilankyti skaitlingai, nes yra daug svarbių reikalų apsvarstymui.

Ona Galinskienė, sekr.

BALTIMORE, MD. — SLA 64 kuopos sekantis susirinkimas įvyks lapkričio 3 d., 7:30 valandą vakare, Lietuvių Svetainėje, ant Hollins ir Parkin gatvių. Meldžiame visus narius ir nares butinai dalyvauti ir užsimokėti duokles, kad neliktumet suspenduoti.

Ona Lukas, sekr.

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

MUSŲ ADVOKATAI

Adv. F. J. Bagočius,
"Keleivio" Name,
255 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Valandos kasdien: 9 iki 7.

Adv. John B. Borden,
2201 W. Cermak Road,
Chicago, Ill. Kasdien 9 iki 5.
Vakarais 6 iki 8.
Telefonas: Canal 1175.

Adv. K. P. Gugis,
Chicago, Ill. Kamb.: 1431-1434.
Namuose: 3323 So. Halsted St.
Ofisas: 127 No. Dearborn St.,
Vakarais: 6 iki 8:30.

Adv. C. Voketaitis,
50 Court Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: TRiangle 5-3622
Tel.: EVergreen 8-7179

MUSŲ GYDYTOJAI

Dr. G. J. Tarulis,
Osteopatas Gydytojas,
7912 So. Halsted Street,
Chicago, Ill.
Valandos: 10—5 ir 7—9

MUSŲ GRABORIAI

Tel. Stagg 2-0783 Notary Public

JOSEPH LeVANDA
(Levandauskas)
UNDERTAKER
337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

MUSŲ BIZNIERIAI

A. J. KUPSTIS
SLA. NARYS
Tel. So. Boston 9423
Real Estate & Insurance
Specializuojam: Bizniais,
Gyvenimo Namais ir Farmoms
Mandagus ir Greitas Patarnavimas
322 W. Broadway, South Boston, Mass.

TURIZMO IR APDRAUDOS BIURAS
A. S. TREČIOKAS
314 Walnut Street,
Newark, N. J.
Telefonai: MArket 2-4867
arba BIgelow 2-1093
Laivakortės Lietuvon ir Lenkijon ir į visas šalis. Greitas ir saugus pinigų siuntimas į visas šalis. Generalinė apdrauda. — Namai, automobiliai. Nuosavybių pardavojimas ir administravimas. Importavimas iš Lietuvos. Notaras — tvirtina visokius dokumentus.

Benedict J. Schegaus
Real Estate & Insurance
Mortgage Loans
195 Grand St., Brooklyn, N. Y
Tel.: EVergreen 7-1241

John Naghten & Co.
Established 1863
Insurance
1903 Insurance Exchange
Chicago, Illinois

Karas Europoje

Jei norite žinoti apie karą ir kitus pasaulio įvykius, tai skaitykite "Naujienas."

"Naujienos" yra pirmas ir didžiausias lietuvių dienraštis Amerikoje.

Užsirašykite "Naujienas" šiandien. Naujienų prenumerata metams Amerikoje (išimant Chicagą), $5.00. Chicagoje ir Europoje — $8.00.

Money Orderį ar čekį siųskite:

"NAUJIENOS"
1739 South Halsted Street
CHICAGO, ILLINOIS
Susipažinimui kopiją pasiųsime veltui.

SENIAUSIAS AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

VIENYBĖ

SVARBŲS ĮVYKIAI DABAR KASDIEN ISTINKA.

VIENYBĖ skaitydami, greičiausiai ir kasdien sužinosite svarbiausius įvykius po visą pasaulį.

VIENYBĖ plačiai rašo apie Amerikos lietuvių veikimą, kelia aikštėn ir gina tautinius lietuvių reikalus, platina mokslą ir kulturą, kovoja su lietuvių nutautimu.

VIENYBĖ kas savaitę leidžia jaunimui puslapį anglų kalba ir Moterų Pasaulį.

VIENYBĖS dienraštis metams siuntinėjamas už $5.00. Metinę prenumeratą išsyk sumokėję dienraščio ėmėjai gauna dovaną — gerų knygų.

VIENYBĖS vienos dienos laida nemokamai siunčiama susipažinti.

VIENYBĖ turi turtingą knygyną. Reikalaukite katalogų.

VIENYBĖ užlaiko didelę spaustuvę. Spausdina laikraščius, žurnalus, reikalingas konterams knygas ir blankas, tikietus, skelbimus, orderių knygutes ir atsakomingai atlieka visus kitus spaudos darbus. Visais reikalais kreipkitės:

VIENYBĖ
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖS UŽSIENIŲ INFORMACIJŲ BIURAS. Parčuoda laivakortes visų keliavimo linijų geriausių ir greičiausių laivų į Klaipėdą ir kitus uostus. Išrupina dokumentus ir išrengia keleivius į visas pasaulio šalis. Pagelbsti surasti seniau atvykusių laivų vardus ir datas. Surašo įvairius dokumentus, notarinius įgaliojimus, pirkimo ir pardavimo aktus. Daro nuorašus ir vertimus lietuvių, anglų ir kitomis kalbomis. Persiunčia pinigus ir kitus siuntinius.

VIENYBĖ TRAVEL BUREAU,
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.